Комуністычная парт[ыя] (бальшэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 1 (5375). СЕРАДА 1 СТУДЗЕНЯ 1936 г. Год выдання XIX

ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

Шчасліва і бадзёра, весела і радасна моцна згуртаваныя вакол ВКП(б) і свайго любімага правадыра—вялікага СТАЛІНА сустракаюць народы Совецкага Саюза НОВЫ ГОД

Гэта будзе год далейшага росквіту нашай соцыялістычнай радзімы

З НОВЫМ ГОДАМ, ТАВАРЫШЫ!

Які цудоўны год пражыл[а н]аша краіна! Якія радасныя [дася]гненні, якія дзівосныя перспектывы! Гэта быў год пераможнага ход[у со]цыялізма. Гэта быў год вы[дат]нейшых падзей, якія складу[юць гі]сторыі чалавецтва незабы[ўны] том велізарнейшых перамог [...] га і шчаслівага народу, [які] сва[ё жыц]цё без эксплаа[та]тараў і дармаедаў, узводзячага будынак новага грамадст[ва], імя якому — **соцыялізм.**

Мы можам смела азірн[уцца] на пройдзены шлях. Ён [цяжкі] і слаўны, гэты шлях, па [якім] у народы нашай соцыялісты[чнай] радзімы ішлі і ідуць, з г[е]рою чымі наперадзе слаўным[і] ленінска-сталінскай па[ртыі], з упэўнена крочачым на[пе]рад гі-гантам чалавецтва, му[др]ым, пытным, любімым і лю[бімым] правадыром вялікім **Сталін[ым].**

Соцыялізм канчаткова перамог і ўмацаваўся ў нашай краіне, якая займае шостую частку зямнога шара. Соцыялізм увайшоў у наш паўсядзеннасць, стаў нашым жыццём. Ён вызваліў з путаў маг[утн]нейшыя таленты, што таіліся ў народзе, якія капіталізм мяў, віў і душыў усім сваім ла[дам] эксплаатацыі і галечы, ла[дам] знявагі да чалавечай асобы, я[кая] патрэбна яму толькі як уладал[ьні]ца важнейшага тавару—рабо[чай] сілы.

І калі вялікі **Сталін** 4 мая года, адкрываючы новую э[ру] ў гісторыі соцыялістычнага [бу]даўніцтва, агаласіў, што «ка[дры] вырашаюць усё», што «ўпор [па]нен быць зроблен цяпер на [лю]дзях, на кадрах, на работ[ніках], аўладаўшых тэхнікай»,—уся партыя падхапіла гэтыя б[ліс]чыя, як дыямент, словы і [ўнес]ла іх у жыццё. Гэтыя слов[ы] праўднага, соцыялістычнага [гу]манізма, найглыбейшай лю[бві да] чалавека працы вызначылі [ўвесь] наш[ай] работы, **сталінскі** [сты]ль работы. Вобраз садоўніка, [які] на вырошчваючага аблю[бава]нае дрэва, стаў самым папу[ляр]ным вобразам у нашым народз[е. І] тае дрэва кадраў, вырош[чанае] клапатлівай і любячай [ру]кой **Сталіна** і ўсёй нашай пар[тыі], не[]забаве пачало даваць с[вае] цоўныя плады.

Авеяныя славай народ[ныя] стаханаўцы, асядлаўшы тэх[ніку], робяць цуды высокай пра[дукцый]насці працы. Бавоўнаробы рэднеазіяцкіх соўгасаў і [калг]асаў вырасцілі горы добрай [і т]ой бавоўны. Слаўная плеяда крайн[іх] скіх «пяцісотніц», на чал[е з] Марыяй Дземчэнка выкан[аўшы] свае абяцанні **Сталіну,** дасягла небывалых ураджаяў бура[кі] на палёў. Выдатнейшыя ка[мба]йнеры перашагнулі амерыканскі нормы выпрацоўкі на складаных машынах. Шматтысячная [ар]мія перадавікоў высокай ура[джай]насці палёў, высокай праду[кцы]йнасці трактараў і малатарань узняты да гераічных спраў [ста]лінскім статутам сельгасарцелі. [У]се яны, разам з слаўнымі героя[мі] нашай магутнай Чырвонай арм[іі,] авіяцыі і морскага флота, разам [з] выдатнымі людзьмі навукі і [тэ]хнікі, асветы і мастацтва — лепшыя прадстаўнікі нашага народу — ярка ілюструюць сабой і сва[імі] справамі цудоўныя рэзульта[ты] работы па-сталінску, сталінскі[х] клопатаў аб людзях, аб кадрах, [а]б самым каштоўным капітале з[усіх] капіталаў, якія ёсць у све[це].

Яны ілюструюць са[бой] і сваімі справамі той найглыб[ей]шы працэс, што адбываецца ў [свядомасці] людзей Совецкага Са[юза], [ве]лізарнейшыя поспехі, [шт]о дасягаюцца намі на шлях[у] перагварэння працоўных наш[ай] краіны ў свядомых будаўнікоў бяскласавага соцыялістычнага [г]рамадства.

1935 год у нашай [к]раіне быў годам бліскучых [ре]кордаў, велічных перамог. На[ша] цяжкая прамысловасць дала [ў]зоры чоткай сталін[скай] работы і задоўга да канца г[о]да выканала свае гадавыя зада[нні]. Моцна стаў на ногі і пайш[оў у] гару чыгуначны транспарт [пад] кіраўніцтвам бліжэйшага [са]ратніка Сталіна — Лазара Майсеевіча **Кагановіча.** Следам [за] выкананнем планаў цяжкай [п]рамысловасці і плана пагрузкі [чы]гуначным транспартам датэрм[іно]ва выканалі гадавыя заданні [лёг]кай прамысловасці, водныя галіны транспарт. Сельская гаспадарк[а], узнятая на шляхі росквіту пера[до]вай калгас-

нага ладу, дала адзіўляючыя ўзоры высокай прадукцыйнасці.

Горды гэтымі велічнымі перамогамі, мы ўступаем у новы, 1936 год. Мы ўступаем у новы год, акрыленыя нашымі поспехамі на сталінскім шляху будаўніцтва соцыялізма, акрыленыя светлымі перспектывамі на нашу радасную будучыню.

У нашай краіне жыць стала лепш, жыць стала весялей. Развіццё нашай рэволюцыі пад мудрым кіраўніцтвам вялікага зодчага соцыялістычнага грамадства таварыша **Сталіна** прывяло да таго, што наш народ атрымаў магчымасць заможнага і культурнага жыцця. СССР становіцца самай багатай краінай у свеце. У нас жыццё крынічыць радасцю і шчасцем, наш народ жыве поўнакроўным жыццём, усё лепш і лепш задавольваючы свае гігантскі ўзрастаючыя запатрабаванні. У нас вырасла цэлае пакаленне, не ведаючае слоў «беспрацоўе» і «беззямелле» — гэтага жудаснага біча мільённых армій працаўнікоў у капіталістычных краінах. Заўтра кожнага сына нашага народу яснае, светлае і забяспечанае!

Мы ўступаем у новы год, узброеныя сталінскім лозунгам барацьбы за вытворчасць 7—8 мільярдаў пудоў хлеба, узброеныя рашэннямі сталінскага ЦК, якія ўзнімаюць нашу прамысловасць і транспарт на новую грандыёзнейшую вышыню. Мы ўступаем у новы год, умацаваўшы рады нашай партыі, выкінуўшы з іх пралезшых ашуканчым шляхам жулікаў і аферыстаў, усякіх ворагаў партыі і народу, навёўшы парадак ва ўласным партыйным доме.

Мы ўступаем у новы год яшчэ больш умацаваўшы вялікую дружбу народаў — «самае каштоўнае з таго, што дала нам большэвіцкая нацыянальная палітыка».

У гэтай вялікай дружбе народаў узнялася і расквітнела Совецкая Беларусь.

Калі вялікі **Сталін** на другім з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў сказаў тав. Кульбе: «Глядзі, беларуска, каб ваша Беларусь была на першым месцы», гэтыя словы любімага правадыра, друга і настаўніка глыбока запалі ў сэрцы беларускага народу. І, карыстаючыся брацкай дапамогай рускага пролетарыята і ўсяго Совецкага Саюза, пад цвёрдым вадзіцельствам КП(б)Б, на чале з яе кіраўніком—лепшым сталінцам таварышам **Гікало,** працоўныя масы БССР рушыліся ў барацьбу за новыя і новыя дасягненні.

На чырвоных сцягах Совецкай Беларусі ззяе зараз **ордэн Леніна.** У 1935 годзе беларускі народ даў рад доказаў таго, што ён варты гэтага высокага гонару. Наша прамысловасць заканчвае год з перавыкананнем вытворчых планаў. Наша сельская гаспадарка з гонарам выканала хлебапастаўкі, ільнозагатоўкі і іншыя пярвейшыя абавязкі перад пролетарскай дзяржавай. Растуць і мацнеюць і гаспадарка, і соцыялістычная культура Совецкай Беларусі.

Два светы стаяць адзін супроць другога. Там, у свеце капітала,—заняпад і загніванне, разгул фашызма і тэрору, увядзенне картак на прадукты і рост дарагоўлі і спекуляцыі. Тут, у свеце соцыялізма, — рост і росквіт, уздым усё новых пластоў народу да актыўнага адданейшага ўдзелу ў будаўніцтве соцыялістычнага грамадства, разгортванне совецкага гандлю без гандляроў і спекулянтаў, зніжэнне цэн, магутнейшы рост добрабыту народных мас.

Наш совецкі народ можа весела сустракаць новы год, які рыхтуе нам новыя шчаслівыя перамогі. І гледзячы на наша шчасце і радасць, радуецца за нас і за сябе сусветны пролетарыят, прыгнечаныя народы ўсяго свету, бо мы робім іх справу, справу сусветнай пролетарскай рэволюцыі, бо кожны наш крок наперад набліжае яе перамогу. І скажам мы словамі народнага паэта Янкі Купалы:

Мы ідзем у сонцы з сонцам
Маладым паходам.
Слава бацькаўшчыне нашай
І яе народам!
Слава сокалу, што родам
З над каўказскіх скалаў,
Што з Крэмля праменні сее
З юнацкім запалам!

З новым годам, шчаслівыя будаўнікі соцыялістычнага грамадства!

К НОВЫМ ПОСПЕХАМ!

Прайшоўшы год быў годам велізарных соцыялістычных дасягненняў народаў Совецкага Саюза, здолеўшых пад мудрым кіраўніцтвам нашага вялікага Сталіна ўзняць справу соцыялістычнага будаўніцтва на новую небывалую вышыню. Совецкі вугаль, метал, транспарт выходзяць на перадавыя пазіцыі. Сельская гаспадарка з поспехам закончыла сельскагаспадарчы год і няма сумнення, што пастаўленая таварышам Сталіным перад перадавым соцыялістычным земляробствам задача — даць у бліжэйшыя гады 7—8 мільярдаў пудоў хлеба — будзе выканана.

Гэты год азнаменаваўся нараджэннем і развіццём дзівоснага стаханаўскага руху, які сведчыць аб тым, што створаны кадры новых людзей, «умеючых асядлаць тэхніку і рушыць яе наперад». Узнялася з гушчы народу, з нетраў гарадоў і вёсак цудоўная моладзь, заваяваўшая зямлю, ваду і паветра.

Адказам на вялікія поспехі Совецкага Саюза будзе новы ўздым брацкай салідарнасці працоўных усіх краін з рабочымі і калгаснікамі СССР, з іх справай, якая з'яўляецца справай усяго міжнароднага пролетарыята. Гэтыя поспехі ўмацоўваюць веру ў рабочага класа капіталістычных краін у свае сілы і павялічваюць мільённую армію барацьбітоў за справу соцыялізма ва ўсім свеце. Яны ўжо спрыяюць і будуць яшчэ больш спрыяць развіццю адзінага фронта барацьбы супроць наступлення капітала, супроць фашызма і вайны. Яны служаць асновай для далейшага росту матэрыяльнай і культурнай магутнасці СССР і добрабыту яго працоўных мас і ўмацавання дзяржавы пролетарскай дыктатуры.

З найвялікшай бадзёрасцю, весела і радасна сустракаюць рабочыя і работніцы, калгаснікі і калгасніцы, працоўныя СССР, моцна згуртаваныя вакол партыі і ўрада, наступаючы новы год, у той час, як капіталістычны свет ахоплен змрокам і ўладары гэтага свету глядзяць наперад з трывогай. Новы год не суліць капіталістычным уладарам і фашысцкім насільнікам нічога добрага.

Няхай-жа новы год, які пачынаецца, будзе годам далейшага, яшчэ большага ўзмаху наперад роднай і любімай краіны Советаў. Працоўным Совецкай краіны — рабочым і калгаснікам, стаханаўцам шахтаў, заводаў і палёў, выхаваным партыяй Леніна—Сталіна, слаўнай Чырвонай арміі, якая стаіць на варце міру, гераічнай палкай моладзі СССР і яе ленінскаму комсамолу, работнікам совецкай навукі, мастацтва і культуры — навагодняе брацкае прывітанне з гарачым пажаданнем новых дасягненняў і поспехаў.

Г. ДЗІМІТРАЎ.

РАМЭН РАЛАН ПРАЦОЎНЫМ МАСКВЫ

Дарагія таварышы, працоўныя Масквы! Пасылаю вам маё самае сардэчнае прывітанне і жадаю вам да наступаючага новага года новых дасягненняў у арганізацыі і прадукцыйнасці вашай працы, таксама і ў добрабыце вашага жыцця.

РАМЭН РАЛАН.

Швейцарыя, Вільнеў. 24 снежня 1935 г.

Я З ВАМІ

Я хацеў-бы пачатак новага года правесці ў Маскве. Але, на жаль, я вымушан адкласці сваю паездку да вясны. Маё вялікае жаданне быць сярод вас. Я хацеў-бы, каб вы, прыяцелі, адчувалі звароча[ны]я да вас погляды нашага старога свету, погляды, поўныя сімпатыі, давер'я і надзеі.

АНДРЭ ЖЫД
(вядомы французскі пісьменнік).

МАЕ НАДЗЕІ І ІМКНЕННІ

Ітак, мы ўступаем у новы год. Шчыра кажучы, гэта банальная фраза ўжо некалькі пастарэла. Мы-ж урываемся ў новы год, мы ўлятаем у яго на вялікіх хуткасцях, і прапелеры нашых самалётаў рвуць у шматкі марознае студзеньскае паветра.

Жыццё! — дзе, калі гэта слова гучэла так поўнаважка, так ярка, як у наш час, у нашай краіне! Бязмежны імкненні совецкага чалавека. Сапраўднае глыбокае пачуццё радзімы, клапатліва стаячай за яго спіной, робіць кожнага з нас здольным на любыя подвігі.

Вось я гляджу на сябе, на чалавека, прарабіўшага цяжкі, але радасны шлях ад няграматнага конюха да героя Совецкага Саюза — чаго-б мне, здаецца, яшчэ трэба? І прыходзяць у галаву чамусьці словы Маякоўскага:

— Что может хотеться этой
громадине,
А этой громадине многое
хочется.

На гэты год я ўскладаю многа вялікіх, але, я цвёрда ўпэўнен, ажыццёўных надзей Перш за ўсё мне патрэбна ўзмоцнена і ўпарта папаўняць свой агульнаасветны багаж. Мне трэба аўладаць вышэйшымі ведаў. Я павінен няўхільна ўдасканальвацца для складаных палётаў у Арктыцы. Мне трэба завяршыць пераабсталяванне свайго новага арктычнага самалёта, які перарабляецца па маёй схеме.

Апрача таго ёсць у мяне яшчэ адно імкненне. Я толькі што закончыў фантастычны расказ: «Мечта пилота». На паўночны полюс ляцяць сталёвыя птушкі. Яны садзяцца на самую макушку зямлі там, дзе ні разу не ступала нага чалавека, а совецкія людзі жывуць там цэлы месяц, як дома. Яны працуюць на шчасце чалавецтва. Яны могуць зрабіць усё. Нават калі патрэбна змазаць скрыпучую зямную вось добрым авіяцыйным маслам, як жартаўліва прапануе адзін з маіх герояў. Няхай бабуля-зямля круціцца трошкі хутчэй. Тады нашы навагоднія сустрэчы, прыяцелі, будуць куды часцей.

Свайго героя-лётчыка я назваў Бесфамільным. Гэта зроблена наўмысна. Таксама як выбар часу і дзеяння расказу — 1939 год. Якні-як, дзевятка-ж гэта ўсяго-наўсяго перавёрнутая шасцёрка.

Я цвёрда ўпэўнен, што палёт Бесфамільнага будзе неўзабаве ажыццёўлен адным з совецкіх лётчыкаў. Магчыма гэта шчасце выпадзе на маю долю. Сёння я агалашаю тост за поспех экспедыцыі Бесфамільнага!

М. ВАДАП'ЯНАЎ,
Герой Совецкага Саюза.

РАДАСНА ЖЫЦЬ

Заўтра новы год. Хаджу па роднай шахце, бачу дзесяткі новых людзей, яе гаспадароў, зрабіўшых шахту радзімай магутнага руху совецкага народу. Тысячы тон звыш плана выдала мая шахта краіне.

Я бачу ўсю родную краіну, расцвітаючую буйнай кветкай магутнага багацця — бавоўняныя палі Таджыкістана, ледзяныя прасторы Арктыкі, бачу мільёны людзей, якія асабістым прыкладам працы і творчасці ідуць да новых вышынь аўладання тэхнікай.

У гэты дзень з асаблівай любоўю гляджу на вялікага садоўніка, які клапатліва вырошчвае кожнага з нас. Хочацца, уступаючы ў новы год, пажадаць перамог вялікаму Сталіну, пажадаць яму жыць доўгія гады, весці нас да светлай, выдатнай будучыні. Хочацца сказаць любімай партыі большэвікоў, яе кіраўнікам: мы гатовы да далейшай барацьбы, да новых сусветных рэкордаў прадукцыйнасці працы.

Праз некалькі гадзін да мяне прыдзе педагог. Буду рыхтавацца ў Промакадэмію. Расце імкненне да навукі. Хаджу па шахце, радуюся нашаму шчасліваму жыццю. Радасна жыць, радасна працаваць! Дрэнна будзе тым, хто пасягне на гэта шчаслівае жыццё.

Маё пажаданне да будучага года: далей рушыць наперад Данбас, выканаць вугольную пяцігодку за чатыры гады.

АЛЕКСЕЙ СТАХАНАЎ.

У СОЎНАРКОМЕ САЮЗА ССР

Пастановай Соўнаркома СССР з 1-га студзеня 1936 года зніжаны цэны на пшанічную муку 75 і 30-процантнага памолу па ўсіх паясах. Па трэцяму поясу, куды ўваходзіць Масква, пшанічная мука 75-процантнага памолу зніжана з 3 руб. 20 кап. да 2 руб. 90 кап за кілограм; 30-процантнага памолу—з 5 р. 10 кап. да 4 руб. 60 кап. за кілограм.

***

З 1-га студзеня 1936 года ўстанаўляецца рознічная продажная цана на запалкі ў пачках (10 карабкоў) — 25 кап. за пачку. Існуючая цана — 3 кап. за асобны карабок захоўваецца.

***

З 1-га студзеня 1936 года адмяняецца водпуск усім спажыўцам баваўнянапапяровых, шарсцяных і ільняных тканін, марлі, скуранога, гумовага валенага і фетра-фільцавага абутку, швейных і аўчынашубных вырабаў дзяржаўнай прамысловасці па нармаваных цэнах. Рознічны продаж гэтых тавараў будзе праводзіцца па адзіных цэнах на ўзроўні існуючых камерцыйных цэн. (Белта).

СТАХАНАЎЦЫ-ЛЕСАРУБЫ БССР НА ПРЫЁМЕ Ў Т. ЛОБАВА

МАСКВА, 31 снежня. **(Па тэлеграфу ад спец. кар. «Звязды»).** Сёння нарком лясной прамысловасці СССР таварыш **ЛОБАЎ** прыняў дэлегацыю стаханаўцаў лесу БССР. У складзе дэлегацыі лепшыя стаханаўцы-лесарубы тт. **Дыдо, Ільінчык, Цяслёнак,** трактарысты **Грыгор'еў, Пойдо,** шоферы **Паўлоўскі, Кудзін,** шпаларэз **Кур'янаў,** гонтарэзчыца **Статнікава.**

Цёплая таварыская гутарка наркома са стаханаўцамі цягнулася тры гадзіны. Тав. **Лобаў** падрабязна цікавіўся вопытам работы, бытам стаханаўцаў, асабліва звярнуў увагу на пытанні механізацыі лесазагатовак.

ВЕРЖБАЛОВІЧ.

ХРОНІКА

НКЗС накіраваў пісьмо генеральнаму сакратару Лігі нацый са скаргай у парадку п. 2 артыкула 11 пакта Лігі нацый на парушэнне Уругваем артыкула 12 пакту, якое выразілася ў разрыве дыпламатычных адносін з СССР без папярэдняй перадачы спрэчак на вырашэнне арбітражнага суда або совета Лігі. (БЕЛТА).

ВЫДАТНІКІ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ БССР, УЗНАГАРОДЖАНЫЯ ЎРАДАМ САЮЗА ОРДЭНАМІ ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА І ОРДЭНАМ «ЗНАК ПОЧЕТА»

На здымку (злева направа): узнагароджаная ОРДЭНАМ ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА тт. БЕЙНЕ С. О. — старшыня калгаса «Чырвоны партызан», Менскага раёна, БЛЯХЕРАВА Р. М.—аграном пер шай Менскай МТС, БЛОЦКІ М. І. — старшыня калгаса імя Варашылава Тураўскага раёна, КЛІШЭВІЧ В. П. — брыгадзір калгаса «Большэвік», Старобінскага раёна, ЮХНЕВІЧ А. С.—калгаснік арцелі імя Варашылава Тураўскага раёна, ГАРБУЗ Ф. П. — дырэктар соўгаса імя Калініна, Менскага раёна, УЗНАГАРОДЖАНЫЯ ОРДЭНАМ «ЗНАК ПОЧЕТА»: тт. СВІРЫД К. Е. — машыніст складанай малатарні Хойніцкай МТС, ДРАГУН А. Е.—брыгадзір калгаса імя Калініна, Грэскага раёна, ЗНАКАЎ І. Н.—брыгадзір калгаса «Чырвоны араты», Гарадоцкага раёна, ЮРАСЁЎ Ц. А.—брыгадзір калгаса «Звязда», Касцюковіцкага раёна, КУЛАЙ В. Ф.—звеннявы калгаса «Чырвоны працаўнік», Брагінскага раёна.

ГОД ВАЙНЫ, ГАЛЕЧЫ, ЗАНЯПАДУ

СТУДЗЕНЬ.

* Рабочая моладзь Германії атрымала «навагодні падарунак»: у берлінскіх газетах апублікован дэкрэт аб забароне з 1 студзеня 1935 года прыёму на работу на прадпрыемствы і ва ўстановы моладзі, якая не дасягнула 25 год.

* Газета «Берлінер тагеблат» паведамляе, што ў прамысловых цэнтрах Бельгіі катастрафічна павялічылася беспрацоўе. У Генце, з насельніцтва ў 200 тыс. чал., не менш 70 тыс. чалавек не маюць іншых крыніц існавання, апрача дапамогі па беспрацоўю.

* Пачатак італа-абісінскага канфлікту. Італьянскія войскі напалі на абісінскі гарнізон у Уал-Уале, адкрылі артылерыйскі агонь, пачалі паветраную бамбардыроўку.

* Ваенны суд у Хіхоне (Астурыя) прыгаварыў да кары смерцю 25 рабочых, прымаўшых удзел ва ўзброеным паўстанні ў Астурыі.

* 13 студзеня ў Саарскай вобласці адбыўся плебісцыт. Бязлітасным тэрорам, запужваннем выбаршчыкаў, пагрозамі, збіваннямі фашысты дабіліся далучэння вобласці да Германіі.

* У Дамброўскім басейне (Польшча) успыхнула ўсеагульная стачка гарнякоў. Галоўная прычына стачкі—спыненне выплаты дапамогі. Стачка ахапіла 5 тыс. чалавек.

* У Харбіне (Манчжоу-Го) публічна расстраляна 40 кітайцаў, якія абвінавачваліся ў антыяпонскай дзейнасці. Абвінавачваемыя ў кайданах, прывязаныя адзін да другога вяроўкамі, былі праведзены пад барабанны бой па галоўных вуліцах Харбіна.

ЛЮТЫ.

* Ліквідацыйная камісія аўтамабільнай фірмы Сітроена (Францыя) абвясціла, што ў сувязі з рэзкім скарачэннем вытворчасці з 18 тыс. рабочых будуць прыняты назад толькі 4 тысячы.

* Беспрацоўны Станіслаў Пыпец (Кракаўскае ваяводства, Польшча) у часе адсутнасці жонкі зарэзаў у хляве сваіх 5 дзяцей. Пасля гэтага жудаснага забойства Пыпец сам з'явіўся ў паліцыю і на допыце заявіў, што прычынамі забойства былі беспрацоўе і высяленне з кватэры.

* Вайна за нафтаносную вобласць Чако паміж Балівіяй і Парагваем — у разгары. За год вайны забіта 80 тыс. чалавек.

* 2.300 шахцёраў японскіх вугольных шахт у Паўднёвай Манчжурыі абвясцілі забастоўку пратэсту супроць збівання кітайскіх рабочых. Паліцыя адкрыла агонь па бастуючых. 86 чал. забіта, 66 ранена.

* Вядомы венгерскі рэвалюцыянер Ракошы прысуджан да пажыццёвай катаргі.

* У Парыжы адбылася 100-тысячная антыфашысцкая дэманстрацыя, прысвечаная памяці ахвяр антыфашысцкіх выступленняў 12 лютага мінулага года.

САКАВІК.

* Ваеннае паўстанне ў Грэцыі. У часе вулічных баёў у адных Афінах забіта больш 300 чалавек. Ва Фракіі і Македоніі адбыліся крывапралітныя баі. Ваенна-палявыя суды пасля падаўлення паўстання прыгаварылі некалькі сот чалавек да кары смерцю.

* У Германіі абвешчана ўсеагульная ваенная павіннасць. Для пачатку арганізавана 12 карпусоў і 36 дывізій. Увядзеннем усеагульнай ваеннай павіннасці Германія ануліравала важнейшы пункт Версальскага дагавору і паказала ўсяму свету, што яна адкрыта рыхтуецца да новай імперыялістычнай вайны.

КРАСАВІК.

* На пасяджэнні польскага сейма прынята новая канстытуцыя, якая канчаткова ліквідавала ўсе дэмакратычныя фікцыі.

* За адзін тыдзень у турмах Германіі забіты 10 рабочых — членаў германскай кампартыі.

* Апублікаваны рэзультаты стэрылізацыі «няпоўнацэнных суб'ектаў» у Германіі. Усяго стэрылізавана 56 тысяч чалавек.

* Характэрную гутарку прыводзіць польскі гумарыстычны журнал «Муха». Гаражанін пытае польскага селяніна:

— Ну, як вы там жывеце на вёсцы?

— Як у раі.

— Так добра?

— Не, проста нічога не ядзім і нічога не п'ем.

МАЙ.

* Колькасць беспрацоўных, якія атрымліваюць дапамогу ў Англіі, складала ў маі 2.045 тыс. чалавек—на 292 тыс. чалавек больш, чым у сярэдзіне красавіка.

* «Нежаданыя дзеці» — г. зн. дзеці бацькоў, якія не маюць сродкаў на іх утрыманне—служаць у Англіі крыніцай нажывы для спекулянтаў, якія бяруцца за пэўную ўзнагароду падшукаць для іх прыёмных бацькоў. Гандляры дзецьмі дзейнічаюць зусім адкрыта, яны нават публікуюць аб'явы ў газетах.

* Увесь манчжурскі друк змяшчае паведамленні аб жорсткім голадзе ў краіне. Па афіцыяльных даных, колькасць галадаючых дасягае аднаго мільёна чалавек.

ЧЭРВЕНЬ.

* Замежныя газеты прыводзяць рад даных аб пагоршанні жыццёвага ўзроўню рабочых мас Германіі. 5 мільёнаў беспрацоўных і жыццёвы ўзровень у 18 марак у тыдзень—такі лёс германскага рабочага пасля двух год прабывання Гітлера ва ўладзе.

ЛІПЕНЬ.

* Як паведамляюць польскія газеты, у вёсках Заходняй Беларусі пануе страшэннае жабрацтва. Польская вёска на акраінах—пішуць газеты — варочаецца да каменнага века. У Палессі селянін не ўжывае зусім солі, газы, не гаворачы ўжо аб цукры. Ён не ўжывае больш жалезных цвікоў, замяняючы іх драўлянымі. Паколькі няма жалезнай сякеры, ён карыстаецца каменнай.

* 14 ліпеня ў Парыжы адбылася грандыёзная антыфашысцкая дэманстрацыя, у якой прымала ўдзел 800 тыс. чалавек. Сярод дэманстрантаў ішлі члены ўсіх партый народнага фронта.

* Па ўсёй Францыі пракаціліся дэманстрацыі пратэстаў супроць надзвычайных дэкрэтаў аб зніжэнні зарплаты. У адным Парыжы ў дэманстрацыі прыняло ўдзел 56 тыс. чал. У Тулоне і Брэсце адбыліся баі дэманстрантаў з войскамі і паліцыяй.

ЖНІВЕНЬ—ВЕРАСЕНЬ.

* Выбары ў польскі сейм прайшлі пры поўным байкоце выбаршчыкаў. У галасаванні прымала ўдзел толькі 30 проц. асоб, маючых права голасу. У радзе пунктаў разгромлены выбарчыя ўчасткі. Байкотам выбараў працоўныя Польшчы дэманстравалі сваю нянавісць да фашысцкага ўрада і новай фашысцкай канстытуцыі.

* У рабочым раёне Берліна Вэдынгу пачаліся галодныя бунты. Адбыўся рад дэманстрацый жанчын, абураных дарагавізнай бульбы і іншых прадуктаў.

КАСТРЫЧНІК.

* Італьянскія войскі ў колькасці 200 тыс. чалавек перайшлі граніцу Абісініі. Пачаліся ваенныя дзеянні.

* Растуць чаргі ля харчовых магазінаў Берліна і іншых германскіх гарадоў. Міністр прапаганды Гебельс і яго «агітпроп» заклікаюць да скарачэння спажывання тлушчаў і мяса.

* Рыхтуючыся да магчымых сутычак з Італіяй, Англія канцэнтруе магутны флот і войскі ў Міжземным моры і Егіпце.

* У Грэцыі адбыўся ваенна-манархічны пераварот.

* З Італіі паведамляюць аб росце дарагавізны і спекуляцыі прадуктамі ў сувязі з вайной.

ЛІСТАПАД.

* Харчовы крызіс у Германіі ўсё больш нарастае. Востра адчуваецца недахват мяса, масла і іншых прадуктаў. На глебе недахвату прадуктаў на радзе заводаў адбыліся забастоўкі. Пашыраецца кантрабандны прывоз харчовых прадуктаў з заграніцы.

* Італьянская авіяцыя бамбардыруе населеныя пункты Абісініі. Ёсць сотні ахвяр сярод мірнага насельніцтва.

* У Бразіліі пачалося рэвалюцыйнае паўстанне супроць урада. Ва многіх гарадах адбыліся крывапралітныя баі паўстанцаў з урадавымі войскамі. Пасля падаўлення паўстання пачалася жорсткая расправа з захопленымі ў палон.

СНЕЖАНЬ.

* Японскія імперыялісты прадаўжаюць наступленне ў Паўночным Кітаі. Створаны «незалежныя ўрады» «Усходняга Хэбэя» і правінцыі Чахар.

* Японa-манчжурскі атрад зрабіў правакацыйны напад на мангольскую пагранічную заставу.

* Французскі міністр замежных спраў Лаваль і англійскі міністр Хор выпрацавалі праект спынення вайны ў Абісініі, шляхам раздзелу Абісініі ў карысць Італіі. У рэзультаце націску грамадскай думкі, праект быў правалены.

* У Германіі ўведзены нармаваны продаж масла і тлушчаў. За тры месяцы цэны на прадукты ўзраслі на 40 працантаў.

* Пакараны смерцю вядомы германскі рэвалюцыянер Клаус. Былы комуністычны дэпутат рэйхстага Кайзер прыгавораны да пажыццёвай катаргі.

* У Манчжоу-Го ўчасціліся захворванні чумой. Урад СССР, у мэтах санітарнай аховы, пастанавіў часова закрыць граніцу па рацэ Амур.

* Наступленне японскіх імперыялістаў выклікала магутны ўздым антыяпонскага руху сярод кітайскага студэнцтва. За апошнія дні ў радзе гарадоў Кітая адбыліся дэманстрацыі студэнтаў, якія праходзілі пад лозунгам барацьбы за нацыянальную незалежнасць.

Народны фронт ва Францыі.
На здымку: маніфестацыя рабочых Экса (Францыя) у адказ на дэманстрацыю фашысцкай арганізацыі «Вогненыя крыжы». САЮЗФОТО.

Балетны гурток клуба будаўнікоў (Менск) выконвае танец «Лявоніха». Фото КАПЛІНСКАГА.

ПЯТРУСЬ БРОЎКА

З НОВЫМ ГОДАМ!

Для маёй краіны быў ён
і славутым і багатым,
ён стаханаўцам
прайшоўся
па палях і па заводах...
Толькі ўчора адышоў ён,
гераічны,
трыццаць пяты.
Добры дзень, мая краіна,
з новым годам!

Добры дзень, мая краіна,
трыццаць шосты
сёння з намі,
стаў на нашыя будоўлі
і нясуцца адгалоскі...
Ён праходзіць маладзістым
падпаясаны вятрамі
па дарогах ледзяністых
і над Менскам,
і над Омскам.

Пачынай-жа ход адважны,
першастудзеньскае ранне!..
І змяняй зіму на весну,
хай шуміць
над намі лета,
хай збірае скарбы восень,
каб у справах загудзелі
нашы лепшыя жаданні,
што з каханнем неабдымным
мы у сэрцы сваім
носім,

Каб мы працаю,
як трэба,
здалі з гонарам экзамен,
каб глядзеў на нас вясёлым,
дарагі, любімы Сталін,
каб стрымала сваё слова
Мар'я Дземчэнка з сябрамі,
каб усюды на рабоце
мы стаханаўцамі сталі,

Храбрасць, воля,
вось дзе нашы
даве сапраўдныя адзнакі.
І высокае учора —
сёння нам занадта нізка...
Хай-жа вышай узлятае
наш бясстрашны Кокінакі,
Леванеўскаму —
шчасліва заляцець
у Сан-Францыска.

Мы у днях нашых гарачых,
будзем дружна,
будзем болей
аддаваць сябе для справы,
аддаваць для барацьбы,
каб на вуліцах Берліна
бачыць Тэльмана на волі,
каб ад гулкага
«Рот фронт»'у
палі дзверы Маабіт.

Калі-ж толькі
хто захоча
пажывіцца нашым ростам,
скажа маршал Варашылаў,
скажа горда,
што рэспубліка Советаў
не баіцца ў трыццаць шостым...

Добры дзень, мая краіна,
з новым годам!

Пісьмо з Амерыкі

Пра Петруся Тарасевіча ў вёсцы так-бы ніхто і ніколі не ўспомніў, калі-б не сход, на якім абгаворваўся новы статут сельскагаспадарчай арцелі. Старыкі пра Тарасевіча даўно ўжо забыліся, а моладзь пра яго і не ведае.

Было гэта год дваццаць пяць, а мо' і трыццаць таму назад. Сярэдзіна чэрвеня. Самы гарачы час сенажаці. Вышлі сена касіць і сяляне вёскі Цяплень. Але якая тут для селяніна сенажаць, калі скрозь вакол вёскі панскія лугі. То памешчыцкія, то царкоўныя, то казённыя. Але-ж сена патрэбна кожнаму, і сяляне згрудзіліся на маленечкім лузе. З гэтага ўсё і пачалося.

Разам з усімі аднавяскоўцамі вышаў на луг і Пятрусь Тарасевіч. Палоска вузенькая. Размахнешся касой, забярэшся ў чужую палоску. Пачалася сварка. А ад сваркі і да бойкі недалёка. Схапіўся Пятрусь з суседам загрудкі. Пайшлі косы ў ход, але на гэты раз не па сену, а па людзях. Так Пятрусь стаў злачынцам. А каб не папасці на катаргу, Пятрусь уцёк у Амерыку.

Такія гісторыі ў вёсцы паўтараліся штогод. Білі адзін другога за перанос шула на вяршок наперад, за сенажаць, на сяўбе, на ўборцы. Не да Петруся было. А ў гады рэвалюцыі і калектывізацыі пра яго і зусім забылі.

Успомнілі, як мы ўжо казалі, зусім выпадкова і вельмі трапна. Чыталі сталінскі статут. Уважліва абмяркоўвалі кожны пункт. А калі дайшло да пункту «Аб зямлі», слова ўзяў брыгадзір першай брыгады Янка Саладухін.

— Значыцца за намі, за калгаснікамі, за ўсім калгасам нашы 3.530 гектараў зямлі замацоўваюцца навечна, і гэтую зямлю ніхто не мае права ад нас адабраць. Значыцца, навечна, дзядзькі...

Наступіла цішыня, у якой кожны мог пачуць сэрцабіенне свайго суседа. А потым, прарваўшы цішыню, раптам загаварылі ўсе, што з новым статутам знікаюць усякія спрэчкі аб зямлі, аб межах, аб сенажаці, што цяпер касой можна размахнуцца на ўсе тысячы гектараў і ўсюды будзе зямля свая, калгасная.

Вось тады і ўспомнілі пра Петруся, аб ім гаварылі, як аб жывым прыкладзе ўсім вядомай ахвяры тых чорных дзён, калі на нашай зямлі панаваў бізун памешчыка і нагайка жандара.

Так-бы на гэтым разгавор пра Петруся і скончыўся-б, калі-б ён сам са сваёй уласнай персонай раптам не з'явіўся-б на гэты сход. Праўда, прыехаў ён не сам, а прыслаў усяго толькі пісьмо на імя швагра свайго, калгаснага кавала Валодзі Кізілы. Але і гэтага было даволі для таго, каб надоўга замацаваць у памяці ўсіх імя Петруся Тарасевіча. А каб было ўсё зразумела і чытачу, мы на адну хвіліну пакінем гэты сход і раскажам некалькі слоў аб тым, чаго Валодзя Кізіла вельмі-б хацеў, каб шырокая грамадскасць не ведала.

Пакваліўся Валодзя на амерыканскія далары. Сказаць, што Валодзя ў калгасе жыў у нястачы, было-б не верна. Прапрацадзён зарабіў ён нямала. А на кожны працадзень прыходзіцца два кілаграмы зернавых, восем кілаграмаў бульбы, 40 капеек грашыма. Мае Валодзя і свой агарод, карову, свіней. Жыве ўдосталь, як ніколі раней.

Але, як мы ўжо казалі, пакваліўся Валодзя на далары. Тут і ўспомніў ён пра швагра свайго Петруся, што жыве ў Амерыцы. Аб чым пісаў яму Валодзя і што той яму адказаў, мы ўсе можам даведацца з пісьма, якое прыбыла з Амерыкі ў калгас, якраз у той дзень, калі пры напружанай урачыстасці чытаўся і абмяркоўваўся пункт сталінскага статута аб замацаванні за калгасамі зямлі навечна. Давайце вернемся, чытач, і мы на гэты сход і паслухаем пісьмо.

«Дарагі Валодзя! Добры дзень табе і ўсёй сям'і!

Тваё пісьмо мяне вельмі здзівіла. І вось чаму. Ты просіш, каб я табе прыслаў далары. Ты скардзішся, што ў калгасе, апрача хлеба і бульбы, вы нічога не атрымліваеце. Як смешна чуць, калі чалавек на гэта скардзіцца. Калі тое, што ты пішаш, толькі палова праўды і то мы-б усе, я і тысячы такіх, як я, прыляцелі-б да вас. У мяне сёння і бульбы няма і хлеба няма. Ужо каторы год я беспрацоўны. І сёння не ведаю, калі атрымаю работу. Ты пішаш, што я купіў у Амерыцы дом за пяць тысяч долараў. Значыцца, я багаты. Лепш, браце, пра гэта не ўспамінай. Гэты дом цяпер ужо не мой. Яго забралі за даўгі. І мне і маёй сям'і цяпер нічога не застаецца, апрача таго, як таму хлапчуку пад каляднаю ноч стаць і глядзець у вокны багацеяў, як яны балююць.

Я жыву ў такой краіне, дзе сябры і праўда купляюцца за грошы. А адкуль гэтыя грошы ў мяне, беспрацоўнага, могуць быць? Эх! Каб жыць мне разам з вамі на шчаслівай радзіме працоўных!».

Калгаснікі слухалі пісьмо і не ведалі — плакаць ці смяяцца. Уся жудасць жыцця беспрацоўнай Амерыкі паўстала перад імі і яшчэ больш велічна паднялася ў іх вачах тая вялікая справа, якую яны па ўказаннях геніяльнага Сталіна прарабляюць.

* * *

У канцэлярыі калгаса старшыня ЦВК СССР і БССР тав. А. Г. Чарвякоў разам са шматлюдным калгасным актывам уважліва разглядае генеральны праект будаўніцтва гэтага найвялікшага ў БССР калгаса, які аб'яднае 340 сялянскіх гаспадарак. Тав. Чарвякоў ужо агледзеў новы двухпавярховы свіран для насення, калгасны лесапільны завод, вялікую лазню, гравіем пакрытую новую калгасную вуліцу, новыя прасторныя дамы. Ён агледзеў толькі невялічкую частку таго, што зроблена на шляху ператварэння былой вёскі Цяплень, цяпер калгаса «Памяць Леніна» ва ўзорны аграгорад. А праз 3—4 гады!..

...Азелянёны калгасны пасёлак электрыфікаваны, тэлефанізаваны і радыёфікаваны. Яго перасякаюць 16 гравіем пакрытых вуліц з паркам і зялёнымі насаджэннямі. У цэнтры пасёлка плошча з усімі адміністрацыйнымі і культурнымі ўстановамі. Усе пабудовы на плошчы капітальныя, некаторыя, як дом праўлення калгаса, двухпавярховыя, прыгожа архітэктурна аформленыя. Тут будзе праўленне калгаса, клуб, кіно, школа-дзесяцігодка, гасцініца, летні тэатр, універмаг, сталовая, хлебапякарня, яслі. Апрача таго, яслі будуць арганізаваны ва ўсіх брыгадах. Цэнтральная плошча прыстасавана для дэманстрацый, мітынгаў і ўрачыстасцей. Тут будзе ўстаноўлены вялікі помнік Леніну.

Аб усім гэтым калгаснікі рашылі напісаць у адказ свайму аднавяскоўцу.

І яшчэ яны рашылі яму ў Амерыку напісаць, што Марыя Сакольчык, якая да калгаса не мела ні хаты, ні адзення, якая жыла са сваёй сям'ёй пры братах і палілі ўчацвярых у адной печы, пабудавала цяпер свой дом на тры пакоі з кухняй і што мае яна ўсё, што трэба для сытага, заможнага жыцця.

Рашылі напісаць і пра шасцідзесяцігадовага Гіршу Халяўскага, які за пяць год працы на ферме выгадаваў 285 цялят і што ферма прынесла сёлета калгасу 16 тысяч рублёў даходу.

Былі прапановы напісаць, што сын Алексютовіча скончыў курсы лейтэнантаў Чырвонай арміі, што сын Кантончыка стаў горным інжынерам, што дзеці знаёмых яму былых вясковых беднякоў цяпер вучацца на інжынераў электрыфікацыі сельскай гаспадаркі, на настаўнікаў, на дактароў. Але, каб не затрымаць адпраўку пісьма да новага года, рашылі скончыць на гэтым. Няхай сваяк у далёкай Амерыцы раскажа на новы год тысячам другіх працоўных, як жывуць і весяляцца яго браты ў шчаслівай краіне Советаў.

Л. КАПЛАН.

Калгас «Памяць Леніна», Уздзенскага раёна.

НОВАГОДНІЯ ПАРАЛЕЛІ

1.

Весела і радасна сустракае калгасная вёска Совецкай Беларусі новы год.

Працоўнае сялянства БССР, аб'яднанае ў калгасы пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі і правадыра народаў Совецкага Саюза вялікага **Сталіна**, ажыццявіла мары многіх пакаленняў беларускіх батракоў і беднякоў—атрымала зямлю навечна. Кулацтва ліквідавана як клас.

Навечна канула вёска галечы і голаду, вёска сахі і панскай кабалы. Мільёны беларускіх батракоў, беднякоў і серадлякоў падняліся да ўзроўню актыўных удзельнікаў соцыялістычнага будаўніцтва, паспяхова падымаюць ураджай, развіваюць соцыялістычную жывёлагадоўлю, разгортваюць новае будаўніцтва.

На палях калгасаў і соўгасаў БССР працуе звыш 6.000 трактараў, арганізавана 96 МТС. На змену сахі прыйшлі складаныя сельскагаспадарчыя машыны. [У 1]935 годзе на калгасных палях БССР працавала 1.200 ільнопераб[іл]ак, каля 10.000 сенакасілак, 8.376 зернавых сеялак, 3.323 бул[ьб]акапалак, 14.000 жняярак-самаскідак, 2.111 малатарань з механізаваным рухавіком.

За апошнія два гады калгасы БССР набылі 400 аўтамашын, 20[illegible] аўтамашын калгасы атрымліваюць у першым і другім квартале 193[6] года.

За апошнія гады ў Совецкай Беларусі электрыфікаваны сотні калгасаў, дзесяткі соўгасаў і МТС. Лямпкі Ільіча зазіхацелі ў калгасных хатах, на сотнях двароў, на таку. У соўгасах і калгасах устаноўлена 420 матораў, 155 электрычных малацільных пунктаў, 15.000 лямпак. За адзін толькі 1935 год электрыфікавана 60 калгасаў.

За адзін мінулы год беларуская вёска набыла на 22.254.000 рублёў мануфактуры, на 7.905.000 рублёў швэйных вырабаў, на 9.058.000 рублёў абутку і на 2.734.000 рублёў галош.

Беззваротна знікла няўпэўненасць у заўтрашнім дні, знікла бесперспектыўнасць. Мінулае безнадзейнае жыццё стала ўпэўненым, радасным, культурным.

Соцыялістычная перабудова сельскай гаспадаркі прынесла ў калгасную вёску БССР кнігу, радыё, музыку, кіно. Сціраецца грань паміж вёскай і горадам. На вёсцы працуе 1.452 дамы соцыялістычнай культуры, 1.189 хатчытален, 9.490 бібліятэк.

Радыё ўвайшло ў быт совецкай вёскі. 30.000 сялянскіх хат слухаюць па радыё лепшыя канцэрты і перадачы з Менска і Масквы. Многія калгасы маюць свае ўласныя радыёвузлы. Толькі за 5 месяцаў 1935 года па сельскіх раёнах БССР прадана на 55 тысяч рублёў радыётавараў. Выраслі да непазнавальнасці культурныя запатрабаванні калгаснікаў. У калгасную хату з'явіліся патэфоны. За 5 месяцаў Белкаапсаюзам прадана на 108.000 рублёў патэфонаў.

Музыка з духоўнай пажывы вузкага кола стала штодзеннай патрэбнасцю шырокіх працоўных мас. Яны не толькі слухаюць, але і вывучаюць музыку, набываюць музычныя інструменты. За апошні час у сельскіх раёнах БССР прадана на 100.000 рублёў музычных інструментаў.

Толькі ў нашай соцыялістычнай краіне культура стала здабыткам шырокіх працоўных мас. Рэспубліка наша суцэльна граматная. Першай штодзеннай патрэбай стала пачытаць газету, журнал, кнігу, якія разыходзяцца ў мільёнах экземпляраў па сельскіх раёнах БССР. За першую палову гэтага года Беларускім аб'яднаннем культтавараў прадана на вёсцы звыш чым на паўтара мільёна рублёў кніг і на 1.550 тыс. руб. пісьмовых прылад.

За мінулы год у вышэйшыя навучальныя ўстановы і тэхнікумы БССР прынята 4.982 калгаснікаў і іх дзяцей.

З кожным днём узрастаюць клопаты аб калгасных дзецях. На вёсцы працуе 5.310 дзіцячых ясляў пастаяннага тыпу. 132.750 калгасных дзяцей знаходзяцца ў гэтых яслях.

У вёску прыйшоў тэлефон. 684 сельсоветы, 34 МТС, 123 соўгасы, 198 калгасаў тэлефанізаваны.

Такая калгасная вёска Совецкай Беларусі, прышоўшая на змену старой жабрацкай, цёмнай і забітай вёсцы.

2.

[illegible] той час, калі працоўныя і [ся]лянства Совецкай Беларусі за[ваво]лі сабе радаснае і культурн[ае] жыццё, там, па той бок мя[жы] у Польшчы і Заходняй Бе[ларус]і сялянства стогне пад ярм[ом] паноў.

[В]ат тыя мізэрныя весткі, як[ія] пападаюць на старонкі польскі[х] буржуазнага друку, даюць жу[дас]ны малюнак зруйнавання і го[ла]ду, які пануе ў польскай і ас[обл]іва беларускай і украінскай вё[сцы] «крэсаў усходніх».

[Н]я[да]ўна ў польскім часопісу «Вя[д]омасці Літэрацке» быў змешча[ны] урывак з кнігі «Запіскі сялян[іна]». Вось, што піша аўтар—селянін аб становішчы ў вёсцы:

«У [вё]сцы пануе жудаснае жабрацт[ва]. Я не раз задумваўся над наш[ай] сялянскай нядоляй. Чаму чала[век], які з дня свайго нараджэн[ня] працуе і ніколі ў сваім жыцці не ведае, што такое вяселле, павінен так пакутаваць? Майм[у] дзіцяці 7 год і яно пасе ўжо [ц]ы дзень кароў. Потым пахо[дзі]ць рыху ў школу і ўшоўшы з яе, забудзе, бо ніякіх кні[ж]ак, [апр]ача царкоўных, яму ў рук[і] не трапляе, а купіць кнігу няма з[а] што. Усё сваё жыццё ча[ла]век працуе, твар яго пакрыецца маршчынамі, пот высець [в]очы; начуе ён у хляве [illegible] [гаспа]дарцы і толькі часамі ў хаце. [Ж]абрацтва ў вёсцы надзвычай[н]ае. Мала хто з бяднейшых сялян есць хлеб, мяса-ж бывае толькі на каляды і на вялікдзень, ды то не заўсёды. Дзеці зморапыя, худыя».

Не менш жудасны малюнак стан[о]віча ў вёсцы апісвае газета [«К]ур'ер поранны»:

«З-за немагчымасці купляць [illegible], кватэры не апяляюцца, [вок]ны наглуха забіты, а часта да[х]овы закладзены саломай. Па[д]лога брудная, хатняя жывёла зна[хо]дзіцца ў адным памяшканні з [людз]ьмі. У сярэднім адзін ложак [пры]ходзіцца на трох чалавек. Па[сцеле]ная бялізна змяняецца раз у [коль]кі месяцаў. Галеча настолькі вялікая, што кавалак мыла з'яўляецца раскошу».

[Тая-]ж газета прыводзіць характэрныя даныя аб становішчы працоўнай сялянкі і медыцынскай [дапам]озе ў вёсцы. З прайшоўшых медыцынскі агляд 3 тыс. ся[лян] 65 проц. аказаліся хворымі. [З-з]а галечы вёска пазбаўлена [магчым]асці карыстацца медыцынскай дапамогай.

[Прамы]словы і сельскагаспадарчы крызіс, які на працягу раду [год] спустошвае ўсю гаспадарку Польшчы, з асаблівай сілай ударыў па сялянскай гаспадарцы. Сялянская гаспадарка з кожным годам прыходзіць у заняпад, зруйнавана. Вось характэрныя лічбы, якія прыводзіць орган [illegible] нацыяналфашыстаў «Д[illegible]». Яны паказваюць катастрафічнае падзенне пакупной здольнасці польскага сялянства. Ва [ўсёй] Польшчы сяляне купілі:

	У 1929 г.	1933 г.
Плу[illegible]	57.386	4.200
Бар[illegible]чайных	87.706	214
Бар[illegible]ужынных	49.500	803
Сея[illegible]	4.024	46

[illegible] [с]ельскай гаспадаркі ў Польшчы і Заходняй Беларусі з'я[ўляюцца] падаткі, якія ідуць у кішэн[і] [п]аноў, капіталістаў. У Польшчы [і]снуе каля 100 розных падаткаў: пазямельны, маемасны, [illegible]енчы, крызісны, дарожны, інтэрвенцыйны, на сельскую гміну, царкоўны і іншыя, [я]кі канчаткова руйнуюць [бяд]нейшую сялянскую гаспадарку, [як]ая не ў стане іх плаціць [illegible] [пр]адаецца з малатка. «Газета Варшаўска» прыводзіць рад [illegible] [пад]аў продажу з публічных [торг]аў цэлых вёсак за няўплату [пад]аткаў.

[illegible] віленская газета «Слово» [illegible] артыкул нейкага І. М., [які] абследваў становішча польска[га] настаўніка на ўсходніх акраінах. [Ар]тыкул дае яркі малюнак [галечы] сялянства ў вёсках [illegible] Палесся. Вось апісанне [адной] з вёсак:

«У [illegible] 07 хат, 90 дзяцей. Галеча [illegible]ная. У школе ляпепе. [illegible] дзяць на адной парце. [illegible] хата», [illegible]ная цесната і ду[illegible].

11 лі[стапада] [illegible] лі арга[нізава]ць святкаванне гадавіны [незалеж]насці Польшчы. Настаўнік [illegible] аўтар—упрыгожыў школу [illegible] крыху [illegible] [пап]расіў аднаго з сялян [на] свята. Селянін не даў. На свята не прыйшоў і дзяцей [illegible].

Каб па[illegible] сельні[illegible] [ары]ентаваць вясковае насельні[цтва], [на]стаўнікам прапанавалі [illegible] радыё[illegible] [сл]хаваць варшаўскія, віленскія [illegible] спроб: Вось як апісвае [illegible] адну з такіх:

«Сяляне [illegible] говару, [не] разумеюць хуткага радачы [illegible] робяцца радыёпе[illegible] вяць [illegible] з кафэ [illegible] [ні]хто. Іх не цікавіць [illegible]нго, перадаваемае [з] Масквы. Яны сарамліва просяць, [каб] ім уключылі...

Перамо[га] [со]вецкай [illegible] прыцягва[е] [illegible]нага ладу ў Совецкай [Беларусі] шырокія [масы], з кожным днём [у] нас усё больш [працоўнага] сялянства Польшчы і [Заходняй] Беларусі. Ідэя [illegible] працоўнага сялянства ў [illegible] Заходняй Беларусі [illegible] усё больш [illegible] мас.

Эдуард Юлісавіч Шрэйтар прышоў з работы вясёлым і бадзёрым. Ён абтрасаў у сенцах снег з вопраткі і напяваў сабе нейкую вясёлую мелодыю.

Жонка пачула яго голас. Яна разумела настрой мужа. Сёння, як і заўсёды, Эдуард Юлісавіч быў задаволены сваёй работай. Гэта добра ведала яго жонка, ведала і ўся сям'я.

Яны чакалі яго на полудзень і яшчэ не садзіліся за стол. І калі Шрэйтар зайшоў у хату, распрануўся і памыўся, жонка зняла са стала абрус. З-пад яго валіла пахучая пара свежай, смачнай і сытай стравы.

За палуднаваннем Эдуард Юлісавіч разгаварыўся. Ён любіў расказваць пра сваю работу ў лесе, дзе шчасліва праходзіць яго дзень.

— І сёння перавыканаў норму,— з радасцю паведамляў ён.—Стаханаўцам станаўлюся. Так і лічаць мяне ў леспрамгасе.

Радасці бацькі не маглі не падзяліць дзеці. Сын Герман, які сядзеў насупроць Эдуарда Юлісавіча, гаварыў, што ў ашчадкасе, дзе ён працуе бухгалтарам, з поспехам заканчваецца год. А дачка Амалія радасна расказвае, як яна запісвалася ў Загсе са сваім любым. Таму-то маці і паднесла на стол сюрпрыз — вялікі пірог, які развеяў па хаце цёплы пах. Прышлі суседзі і віталі Амалію з новым шчасцем, з новым годам.

А Эдуард Юлісавіч усеўся ў мяккае крэсла і са сваёй звычайнай усмешкай на твары паглыбіўся ў думкі... Ён думаў аб тым, што вось ужо не першую зіму сям'я так шчасліва сустракае новы год. А шчасце гэтае было сапраўды вялікае.

Эдуард Юлісавіч сядзіць у сваёй яшчэ новай, прасторнай хаце. У ёй чатыры пакоі. Спецыяльная гасцінная. Пакоі абсталяваны мяккай мэбляй. У адным з іх стаіць этажэрка, перапоўненая кнігамі. «Кнігі гэтыя, — мармыча Эдуард Юлісавіч, ні да каго не звяртаючыся, — дарагія, залатыя кнігі. Іх пісаў Ленін, пісаў Сталін...»

Гэтыя словы запалілі ў сэрцы гарачую іскру. І Эдуард Юлісавіч паднімаецца з крэсла і кліча да сябе суседзяў, што сабраліся каля дачкі.

Усе падыходзяць да яго і твары чытаюць, што хоча сказаць гэты чалавек. Пасля доўгага маўчання Эдуард гаворыць:

— Я толькі што думаў пр[illegible] сваё шчасце. Вы [illegible] шчасце! Вось ужо праходзіць [illegible], як я жыву гэтым шчасцем [illegible], уступаючы ў новы, дзев[illegible] [illegible], я скажу, што шчасц[illegible] [illegible], і ў жыцці я бачу на [illegible] свабоднай совецкай зямлі.

Перад ім стаялі суседзі, п[illegible] [illegible] мужчыны, томкія [illegible] вачмі жанчыны.

— Мы немцы, — гаварыў да[illegible] Эдуард Юлісавіч, — але на[illegible] [illegible] — вялікі Сове[illegible] Саюз. Другой бацькаўшчыны [illegible] у рабочых няма, як і н[illegible] нас. У [illegible] другога шчасця, чым [illegible].

І Эдуард Юлісавіч з захапл[illegible] расказаў пра сваю рабо[illegible] і [illegible] столькі асалоды і зн[illegible] [illegible] шчасця. І гэта такс[illegible] [illegible] у твары яго суседзяў. Я[illegible] [illegible] з Эдуардам Юлісаві[illegible] [illegible] у адным леспрамг[illegible] [illegible] дужыя рукі, [illegible] [illegible] з дуба самыя [illegible] [illegible] рэчы. Яны — [illegible] [illegible]. За сваю работу ко[illegible] [illegible] атрымліваюць многа [illegible] [illegible] у сваіх кватэ[illegible] [illegible], свіней...

— А з гэтымі рукамі, — па[illegible] [illegible] перад сабою рукі, [illegible] Эдуард Юлісавіч, — [illegible] [illegible] па свету і прадавалі [illegible] [illegible]. Гэта нас вазілі па бы[illegible] [illegible] царскай Расіі. Жылі м[illegible] [illegible], жылі ў пастачы. А [illegible] [illegible] рукі будуюць н[illegible]

[illegible] размову спы[illegible] [illegible] стук у дзверы. Толькі [illegible]

...разам у [illegible] агледзеліся, што ўжо [illegible] і, адчыніўшы дзверы стукаючаму чалавеку, вышлі на двор. Увайшоў пісьманосец і перадаў газеты і пісьмо з заграмічнай маркай і штампам.

* * *

Эдуард Юлісавіч уключыў электрычнае святло і прыняўся чытаць пісьмо. Ён адразу пазнаў знаёмы росчарк. Пісьмо было з Германіі. Пляменнік Райнгольд піша:

«Добры дзень, дарагі дзядзя, цётка і сястра!

[illegible] пісьмо я атрымаў, за якое сардэчна дзякую. Прабачце, калі [illegible], што я вам так доўга не пі[illegible] адказу. Калі чалавек не мае [illegible], адкуль узяць грошай для [illegible], каб купіць паштовую марку. [illegible] заказное пісьмо каштуе [illegible] пфенігаў...»

Эдуард Юлісавіч яшчэ некалькі [illegible] прачытаў апошнія словы. Яму [illegible] шкада свайго пляменніка, [illegible] амаль ужо тры гады не мае работы. Ён піша, што хоча прыехаць у Совецкі Саюз і нават ужо [illegible] на гэта некаторую магчымасць. Але дзе яму ўзяць грошай, каб прыехаць з сям'ёю. У [illegible] жонка і дзіця, а на білет і ба[illegible], як ён падкрэслівае ў пісьме, [illegible] раў толькі на сябе аднаго.

Доўга Эдуард Юлісавіч трымае пісьмо ў руках і думае пра пляменніка. У гэту мінуту яго вочы спыняюцца на невялікай інфармацыйнай заметцы ў газеце, якая прыцягвае ўвагу сваім жахлівым загалоўкам: «Агітацыя смерцю». Эдуард Юлісавіч чытае:

«На днях жыхары Альтоны (Германія) зрабілі рана раніцой жудаснае адкрыццё. У вітрыне адной з мясцовых мясных крам [illegible] труп уладара гэтай крамкі. [illegible] дробны гандляр, пастаўлены [illegible] надзвычайна цяжкія ўмовы, у выніку недахвату мяса і непасільных падаткаў пакончыў жыццё самагубствам. Сваё самагубства ён скарыстаў для дэманстрацыі пратэсту супроць фашысцкага рэжыму; на трупе вісела запіска са словамі: «Мяса для нацыі». Паліцыя паспешна прыбрала гэтага мёртвага дэманстранта.

На наступны-ж дзень адбыўся аналагічны выпадак. На гэты раз павесіўся ў вітрыне сваёй крамы дробны гандляр у Бармбеку. На гэтым трупе быў знойдзен многазначны надпіс: «Я калісьці галасаваў за Гітлера!»

Уся сям'я некалькі раз перачытвае гэту заметку і пісьмо з Германіі. Яны ўяўляюць, як іх Райнгольд кожны дзень у галодным натоўпе бачыць жудасныя сцэны жабрацтва на вуліцах фашысцкай краіны.

— І гэта «чыстыя арыйцы» называюць бацькаўшчынай, — з іроніяй гаворыць сын Герман. — Такой бацькаўшчыны я не жадаю нікому. Хіба толькі ворагам-фашыстам і Гітлеру.

За вячэрай сям'я Шрэйтар, узрушаная гэтымі падзеямі, абмяркоўвала, як дапамагчы сваяку.

— Паслаць пасылку, — сказаў Герман.

Гэту прапанову ўхвалілі ўсёй сям'ёй. Герман сказаў, што такія пасылкі адсылаюць у новы год у Германію сваякам і многія іх суседзі.

...Эдуард Юлісавіч, запакаваўшы пасылку свайму пляменніку, аднёс яе на пошту. У ёй было сала, пячэнне і іншыя прадукты. «Якраз тое, чаго няма ў трэцяй імперыі», — падумаў ён.

А ў пісьме да пляменніка ён расказваў, як шчасліва сустракае ў Совецкім Саюзе новы год і чакае яго на гэту дарагую бацькаўшчыну.

А. ЛОСЬ.

Буда-Кашалёў.

ГОД РЭКОРДАЎ У БССР

Прамысловасць

* 9 кастрычніка цвікаўшчык менскай абутковай фабрыкі **Зэлік Скабло** — ініцыятар стаханаўскага руху ў абутковай прамысловасці БССР, адцвікаваў за 7 гадзін 1.083 пары абутку, замест нормы 400.

* Адказваючы справай на пастановы снежаньскага пленума ЦК ВКП(б), 27 снежня цвікаўшчык **Турэцкі Р.** перакрыў рэкорды Розенберга і Скабло З., адцвікаваўшы 1.624 пары.

* 11 кастрычніка стругаль скурзавода «Большэвік» **Л. Левін** адстругаў за змену 520 скур пры норме 200. 14 снежня ён ужо адстругаў 805 скур.

* 17 кастрычніка машыніст віцебскага паравознага дэпо **Катнёў** развіў тэхнічную хуткасць свайго поезда да 48 кілометраў, замест нормы 30,55 клм.

* У кастрычніку зменны мэнцёр аўтаматнага цэха Новабеліцкай запалкавай фабрыкі **Лучкоўскі А. С.**, зараз узнагароджаны ордэнам Працоўнага чырвонага сцяга, дабіўся выпуску 250—253 скрынак запалак за змену пры норме 160.

* 26 лістапада рамшчык Бабруйскага лесакамбіната **Г. Рушко** ў спаборніцтве з архангельскім рамшчыкам **Мусінскім** устанавіў усесаюзны рэкорд — распілаваў 320,4 кубаметра лесаматэрыялаў, апошні яго рэкорд — 560 кубаметраў.

* 5 снежня лесаруб Клічаўскага леспрамгаса **Дыдо** загатовіў 61,9 кубаметра лесу пры норме 5.

* 29 снежня лесарубы Загорскага ўчастка, Чачэрскага леспрамгаса, **Аляксейцаў Я.** і **Карашоў І.** загатовілі 148,2 кубаметра лесу, выканаўшы норму на 1.345 проц.

Сельская гаспадарка

* Усебеларускі рэкорд ручнога трапання валакна ўстанавіў калгаснік **Пётр Сяргеевіч Лысоў** з сельскагаспадарчай арцелі «Молат», Віцебскага раёна. Натрапаў 73,1 кілаграма валакна.

* Самым высокім нумарам здавала валакно брыгада **Сашы Кедравай** з калгаса імя Карла Маркса, Аршанскага раёна. Брыгада здавала валакно 18 нумарам.

* Даярка соўгаса «Крынкі», Лёзнянскага раёна, тав. **Башкірава**, надаіла ад каровы «Формула» 5.700 літраў малака.

* Трактарыст **Зміцер Ячменёў** з Хоцімскай МТС даў самую высокую ў БССР выпрацоўку на трактар. Узараў 708 гектараў.

* На ільнотрапальнай машыне Санталава больш за ўсіх у БССР натрапала валакна **Ксенія Пецкалёва** з калгаса «Івоні», Сенненскага раёна. Натрапала 73,5 кілаграма валакна 14, 15 і 16 нумарамі.

* Усесаюзны рэкорд сярэднесутачнага прыросту ў вазе свіней дабіўся комсамолец **Владзімір Крышталёў** з соўгаса «Вейна», Магілеўскага раёна. У сярэднім свінні прыбаўляюцца ў вазе паўтара-два кілаграмы. Кныр № 8 штодзенна прыбаўляецца ў вазе на 3 кілаграмы.

* 25 цэнтнераў ячменю з гектара зняў брыгадзір **Цярэнці Юрасёў** з калгаса «Звязда», Касцюковіцкага раёна.

* На шыроказахватнай ільноцерабілцы «ВНІЛ-5» выцерабілі 86 гектараў, больш за ўсіх у БССР **Домна Каравосава** і **Алесь Шустаў**.

* Пры норме 500 тон машыніст малатарні «МК 1.100» т. **Свірыд** з Хойніцкай МТС намалаціў 850 тон зярна.

Сям'я брыгадзіра калгаса «Совецкая Беларусь», Рэчыцкага раёна тав. Гарая. Сын Федзя—вучань 3-га класа—паказвае бацьку, што ён рыхтуе да заўтрашніх урокаў, злева жонка Гарая Хіма.

АДМОВІЛІСЯ АД ДАТАЦЫІ

ПРАПОЙСК. **(Па тэлеграфу).** На аснове социялістычных метадаў работы і рацыянальнага скарыстання трактарнага парку, Прапойская МТС дабілася выканання плана трактарных работ на 149.9 проц., зэканоміўшы 9.800 кіло гаручага.

Прапойская МТС адмаўляецца ад датацыі, і з фонду асваення 45 тысяч рублёў пераводзіць на рахунак Наркамзема.

Дырэктар МТС КОЙДО.
Пам. дырэктара па палітчасткі ЛАНДСМАН.

З НОВЫМ ШЧАСЦЕМ!

З новым годам! З новай ёлкай, дарагія грамадзяне! Якраз цяпер, калі я пішу гэтыя радкі, вы, напэўна, думаеце пра гэту самую ёлку. Вас акружае шумны натоўп дзяцей. Яны тузаюць вас з усіх бакоў, не адстаюць ад вас ні на хвіліну, яны патрабуюць ёлкі.

Для іх гэта нешта невядомае і таямнічае, а разам з тым радасна-прывабнае. Вочы іх гараць нецярплівасцю, яны загадзя хочуць ведаць усё і засыпаюць вас запытаннямі. Яны глядзяць на вас, як на чараўніка — у вас-жа сакрэт, вы-ж ведаеце, як зрабіць гэту цудоўную ёлку. Але я ўглядаюся ў вашы перадсвяточныя твары і бачу, што многія з вас нібы разгублены, вам як-бы няёмка. І мы разумеем гэту вашу няёмкасць, бо мы-ж ведаем, што многія з вас родам з былой

«Пустопорожней волости,
Из смежных деревень —
Заплатова, Дырявина,
Разутова, Знобишина,
Горелова, Неелова,
Неурожайка то-ж»...

і самі ніколі ніякай ёлкі ў вочы не бачылі. Як-жа вам расказаць пра яе дзецям?

Вы чулі, што ёлкай сустракалі свята «божага нараджэння». І вы ўспамінаеце гады вашага маленства: як-жа вы самі сустракалі гэта свята? Ці няма чаго пераняць адтуль для навагодняй ёлкі вашых дзяцей? І вось перад вамі паўстае знаёмая карціна з вашага мінулага.

Густы змрок запоўніў куткі хаціны. Вы прыходзіце ў хату і моўчкі залазіце на печ. Снег на вашых лапцях раставаў за дзень дваццаць разоў і дваццаць разоў набіраўся зноў. Мокрыя аборы паўядаліся ў галёнкі. Вы разуваецеся і кладзеце лапці ў кут на смаліну, дзе, пашавельваючы вусамі, таямніча шапочуць прусакі. Прыемна грэць на гарачым чарэне адубелыя ногі і марыць, марыць аб той асалодзе, якая вас сёння чакае. Вы ведаеце, што ваш тата купіў сёння селядца, а мама ўзяла ды кінула цэлага ў гаршчок. Вы насілу стрымаліся, каб не крыкнуць ад здзіўлення, але вы не крыкнулі, баючыся, што мама адумаецца і падзеліць гэтага селядца на пяць дзён. Няхай варыцца цэлы. Ото-ж і квас будзе! А яшчэ-ж цыбуля і грыбы сушаныя... Ваша мама запаліла газоўку і нешта ўходжваецца каля печы. Вы выцягваеце з-за коміна худую шыю, каб глянуць, чаго яна там марудзіць.

«Задаецца, думаеце вы сабе, самой-жа таксама хочацца, а прыкідваецца, што ёй і не ў галаве»

А яна не спяшаецца, асцерагаецца, каб у такі святы вечар якнебудзь не выказаць прагнасці і бога не ўгнявіць.

Вы бачыце, як яна налівае ў міску вады з вядра, дастае з паліцы знаёмую вам пушачку, бярэ на кончык нажа дробку сахарыны і кідае ў ваду. «Дарма, пацярплю, суцяшаеце вы сябе, але-ж затое яшчэ адна смачная страва будзе — куцця з салодкай вадой».

Пра ёлку вы таксама марылі-б напэўна, каб чулі пра яе што-небудзь. Ваш тата мога і чуў, што паны нейкую ёлку спраўляюць і гасцінцамі яе ўвешваюць. Але-ж тата не пан. Ды і як яе справіш? Самую ёлку то яшчэ тата мог-бы ўкрасці як-небудзь у панскім лесе, але чаго-ж на яе начапляць? Хіба бульбы, ды і то не густа, бо вы самі чулі, як тата казаў: «Асцярожна ты, маці, каля бульбы хадзі, бо і на насенне не застанецца»...

Не, нічога вы не можаце выкарыстаць са сваіх успамінаў для ёлкі вашых дзяцей. Але-ж яны ўпэўнены, што вы наладзіце ім гэту цудоўную ёлку. І я ўпэўнен, што вы іх не разачаруеце. Вы напэўна звернецеся да вашага знаёмага настаўніка-літаратуразнаўца і запытаецеся, ці няма ў класікаў чаго-небудзь пра ёлку. І вы, па яго рэкамендацыі, можаце прачытаць хоць-бы наступнае:

...«Дзеці ўсе былі надзвычайна мілыя і ніяк не хацелі быць падобнымі на вялікіх, не гледзячы на ўсе ўгаворванні гувернантак і мамулек. Яны разабралі ўсю ёлку ў адзін момант да апошняй цукеркі і паспелі паламаць палову цацак раней, чым уведалі, каму якая прызначана».

...«Потым я не мог не падзівіцца з мудрасці гаспадароў пры раздачы гасцінцаў. Дзяўчынка, якой прыгатавана было ўжо трыста тысяч рублёў пасагу, атрымала найбагацейшую ляльку. Потым ішлі гасцінцы паніжаючыся паводле паніжэння рангаў бацькоў усіх гэтых шчаслівых дзяцей. Нарэшце, апошняе дзіцянё, хлопчык гадоў дзесяць, худзенькі, маленькі, з вяснушкамі, рыжанькі, атрымаў толькі адну кніжку аповесцей, у якіх гаварылася пра велічнасць прыроды, пра слёзы замілавання і інш., — без малюнкаў і нават без віньеткі. Ён быў сын гувернанткі гаспадаровых дзяцей, адной беднай удавы, хлопчык вельмі нясмелы, запужаны. Атрымаўшы сваю кніжку, ён доўгі час хадзіў каля іншых цацак; яму страшэнна хацелася пагуляць з другімі дзецьмі, але ён не адважыўся; відаць было, што ён ужо адчуваў і разумеў сваё становішча».

Для большага ўяўлення аб калішняй ёлцы вы прачытаеце, напэўна, яшчэ і наступны малюнак.

...«Хлопчык, яшчэ вельмі маленькі, гадоў шэсць ці нават менш, прачнуўся раніцой у сырым і халодным падвале. Апранены ён быў у нейкую світачку і дрыжэў. Дыханне яго вылятала белай парай, і ён, седзячы ў кутку на скрыні, ад нуды наўмысна пускаў гэту пару з рота і забаўляўся, гледзячы, як яна вылятае. Але яму вельмі хацелася есці... Напіцца то ён недзе дастаў у сенцах, а скарыначкі нідзе не знайшоў... «Вельмі ўжо тут холадна», падумаў ён, пастаяў крыху, потым хукнуў на свае пальчыкі, каб сагрэць іх, і раптам, абмацаўшы на нарах сваю шапачку, ціхенька, вобмацкам пашоў з падвала.

...Госпадзі, які горад! І які тут стук і гром, якое святло і людзі, коні і карэты, і мароз, мароз!.. Госпадзі, так хочацца есці, хоць-бы кусочак які-небудзь, і так пачалі раптам балець пальчыкі.

...А гэта што? Ух, якое вялікае шкло, а за шклом пакой, а ў пакоі дрэва пад самую столь: гэта ёлка, а на ёлцы колькі агнёў, колькі залатых паперак і яблыкаў, навокал тут-жа лялечкі, маленькія конікі, а па пакою бегаюць дзеці, прыбраныя, чысценькія; смяюцца і гуляюць, і ядуць, і п'юць нешта. Вось гэта дзяўчынка пачала з хлопчыкам танцаваць, якая харошанькая дзяўчынка!

...«Вось зноў праз другое шкло бачыць ён пакой, зноў там дрэвы, але на сталах пірагі ўсялякія — міндальныя, чырвоныя, жоўтыя, і сядзяць там чатыры багатыя пані, а хто прыдзе, яны таму даюць пірагі, а адчыняюцца дзверы што хвіліны, уваходзяць да іх з вуліцы шмат паноў. Падкраўся хлопчык, адчыніў раптам дзверы і ўвайшоў. Ух, як на яго закрычалі і замахалі. Адна пані падышла, хуценька, хуценька сунула яму ў руку капеечку, а сама адчыніла яму дзверы на вуліцу. Як ён спужаўся! А капеечка тут-жа выкацілася і зазвінела па ступеньках: не мог ён сагнуць сваіх чырвоных пальчыкаў і прытрымаць яе. Выбег хлопчык і пашоў хутчэй, хутчэй, а куды, і сам не ведае».

Апавяданне да канца можаце не дачытваць, канец занадта сумны для нашага навагодняга настрою. Ды і без гэтага вы ўжо досыць ярка ўяўляеце, чым была калішняя ёлка. Тым больш, што многія з вас і самі мелі «шчасце» бачыць яе з вуліцы праз вялікае шкло.

І цяпер вам не цяжка будзе наладзіць нашу навагоднюю ёлку. Яна будзе такая, ды не такая. Такая будзе яна таму, што будуць і яркія агні, і зялёнае дрэва, густа ўвешанае гасцінцамі, і вакол яго будуць весяліцца дзеці. Але яны будуць весяліцца без ніякіх рангаў і ніводзін рыжанькі хлопчык з вяснушкамі ў нас не будзе пакрыўджаны і ніводзін хлопчык не будзе глядзець з вуліцы праз шкло на гэту багатую ёлку, хукаючы на скарчанелыя пальчыкі. Каля нашай ёлкі хопіць месца ўсім дзецям нашай краіны ўсіх нацыянальнасцей.

Дык з новым шчасцем, любыя дзеці, якога ў вас ніхто ніколі не здолее адабраць!

К. КРАПІВА.

[illegible] у калгасе «[Сов]ецкая Беларусь», Рэчыцкага раёна атрымалі, згодна сталінскага статута, [illegible] па [ц]ярнасці. На здымку: калгасніца-стаханаўка другой брыгады Марыя Стры[illegible] [illegible] дзецьмі дома [падч]ас водпуску пасля родаў. Фото. Я. САЛАВЕЙЧЫКА.

ГОД МІРУ, РОСТУ І РОСКВІТУ

СТУДЗЕНЬ.

* 1 студзеня па ўсяму Совецкаму Саюзу, на аснове пастановы пленума ЦК ВКП(б), пачаўся ВОЛЬНЫ ПРОДАЖ ХЛЕБА БЕЗ КАРТАК.

* На Ольхоўскім прыіску (Баймацкі раён, — Башкірыя) знойдзены БАГАТЫЯ ЗАЛЕЖЫ ЗОЛАТА. За суткі здабыта больш трох кілаграмаў.

* Уступілі ў эксплаатацыю першыя 15 тыс. верацён ТАШКЕНЦКАГА ТЭКСТЫЛЬНАГА КАМБІНАТА.

ЛЮТЫ.

* VII з'езд советаў Саюза ССР аднагалосна прыняў прапанову пленума ЦК ВКП(б) і пастанавіў унесці ў Канстытуцыю змены ў напрамку далейшай дэмакратызацыі выбарчай сістэмы, прывядзення канстытуцыі ў адпаведнасць з сучаснымі суадносінамі класавых сіл у краіне. Выбрана Канстытуцыйная камісія пад старшынствам таварыша СТАЛІНА.

* Адбыўся ДРУГІ ЎСЕСАЮЗНЫ ЗЛЁТ КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ. Злёт прыняў Прыкладны статут сельскагаспадарчай арцелі — сталінскі статут заможнага жыцця і пастанавіў арганізаваць у 1937 годзе Ўсесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку.

* У Маскве адкрыўся МІЖНАРОДНЫ КІНОФЕСТЫВАЛЬ.

* Героі Совецкага Саюза ВАДАП'ЯНАЎ і МОЛАКАЎ выпецелі ў вялікі арктычны пералёт на востраў Дыксона і мыс Шмідта.

САКАВІК.

* Парашутыст КАЙТАНАЎ зрабіў прыжок з вышыні 6.800 метраў.

* Закончыўся МІЖНАРОДНЫ ШАХМАТНЫ ТУРНІР у Маскве. На першае месца вышлі М. Батвінік і С. Флор.

* Совецкія скрыпачы ОЙСТРАХ і ГОЛЬДШТЭЙН атрымалі другую і чацвертую прэміі на міжнародным конкурсе ў Варшаве.

* У Харкаве АДКРЫТ ПОМНІК вялікаму ўкраінскаму паэту Тарасу Шэўчэнку.

КРАСАВІК-МАЙ.

* Падпісан совецка-французскі дагавор аб УЗАЕМАДАПАМОЗЕ.

* 4 мая. Гістарычная прамова таварыша СТАЛІНА ў Крэмлёўскім палацы на выпуску акадэмікаў Чырвонай арміі. «З усіх каштоўных капіталаў, якія ёсць у свеце, самым каштоўным і самым рашаючым з'яўляюцца людзі, кадры. Трэба зразумець, што пры цяперашніх умовах кадры рашаюць усё».

* Уступіў у строй МАСКОЎСКІ МЕТРАПАЛІТЭН — самы лепшы, прыгожы і абсталяваны метрапалітэн свету. Маскоўскае метро пабудавана ў рэкордна кароткі тэрмін — за 3 гады.

* Адкрыт буйнейшы ў Саюзе САРАТАЎСКІ ЧЫГУНАЧНЫ МОСТ праз Волгу.

ЧЭРВЕНЬ.

* Пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб ЛІКВІДАЦЫІ ДЗІЦЯЧАЙ БЕСПРЫТУЛЬНАСЦІ І БЕЗНАГЛЯДНАСЦІ.

* Пачалося будаўніцтва другой чаргі маскоўскага метро.

* 6 совецкіх парашутыстак — Якаўлева, Бабушкіна, Нікапаева, Брохіна, Барцэва і Маліноўская — паставілі новы СУСВЕТНЫ РЭКОРД ПРЫЖКУ для жанчын. Яны прыгнулі з вышыні 7035 метраў.

* Стратастат «СССР-біс» дасягнуў ВЫШЫНІ 16 ТЫС. МЕТРАЎ. Экіпаж стратастата: тт. Зілле, Прылуцкі і Верыго.

ЛІПЕНЬ.

* СНК Саюза ССР зацвердзіў ДЗЯРЖАЎНЫ БЮДЖЭТ СОЦЫЯЛЬНАГА СТРАХАВАННЯ працоўных у суме 6 мільярдаў рублёў.

* СНК СССР і ЦК ВКП(б) прынялі ГЕНЕРАЛЬНЫ ПЛАН РЭКАНСТРУКЦЫІ МАСКВЫ. План прадугледжвае гіганцкія мерапрыемствы паператварэнню Масквы ў самы культурны, прыгожы і здаровы горад у свеце.

* Адкрыўся VII КАНГРЭС Комуністычнага Інтэрнацыянала.

ЖНІВЕНЬ.

* Смелыя і мужныя дзяўчаты нашай краіны — парашутысткі Шышмарова і Пясецкая паставілі новы СУСВЕТНЫ РЭКОРД прыжку без кіслародных прыбораў з вышыні 7.923 метраў.

* У Ленінградзе адкрыўся міжнародны кангрэс фізіёлагаў. На кангрэсе старшынстваваў вялікі совецкі вучоны акадэмік І. П. Паўлаў.

У кангрэсе прынялі ўдзел каля 800 замежных дэлегатаў і гасцей.

* Лётчык ЕЎСЕЕЎ устанавіў усесаюзны рэкорд высотнага палёту на самалёце. Ён прабыў паўтары гадзіны на вышыні 11.080 метраў.

* У Маскву прыбылі героі КОННАГА ПЕРАХОДУ АШХАБАД—МАСКВА. Слаўныя туркменскія коннікі зрабілі прабег у 4.300 кілометраў.

* Напярэдадні Міжнароднага юнацкага дня забойшчык шахты «Ірміна» (Данбас) АЛЕКСЕЙ СТАХАНАЎ спусціўся ў шахту і паставіў сусветны рэкорд здабычы каменнага вугалю. Здабыта за змену 102 тоны — столькі-ж, колькі ў 1933 годзе даў адбойны малаток за адзін месяц.

ВЕРАСЕНЬ.

* Заводы чорнай металургіі — імя Петроўскага і Сталінскі АДМОВІЛІСЯ АД ДЗЯРЖАЎНАЙ ДАТАЦЫІ і перайшлі на рэнтабельную работу.

* Адкрыўся першы ў СССР ПАЛАЦ ПІОНЕРАЎ І АКЦЯБРАТ у Харкаве.

* Бліскуча праведзен пералёт самалётаў ЛЁГКАМАТОРНАЙ АВІЯЦЫІ. 30 машын прайшлі шлях у 5 тыс. кілометраў.

* 26 верасня апублікавана пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб ЗНІЖЭННІ ЦЭН на хлеб і АДМЕНЕ КАРТАК на мяса, рыбу, цукар, тлушчы, бульбу і інш.

КАСТРЫЧНІК.

* Следам за Стаханавым рабочыя Бусыгін, Вінаградавы, Сметанін, Крыванос, Мусінскі паказалі нябывалыя ў гісторыі рэкорды ўзняцця прадукцыйнасці працы. Полымя стаханаўскага руху разгарэлася па ўсёй краіне.

* Народны артыст В. І. КАЧАЛАЎ і пісьменнік Н. А. ОСТРОЎСКІ ўзнагароджаны ордэнамі Саюза ССР.

* Звенявая калгаса «Комінтэрн», Кіеўскай вобласці, МАРЫЯ ДЗЕМЧЭНКА выканала абяцанне, данае таварышу Сталіну, і ўбрала 500 цэнтнераў цукровых буракоў з гектара.

* Выканан гадавы план выпуску сінтэтычнага каўчуку. Дана 20 тыс. тон.

ЛІСТАПАД.

* ПЕРШАЯ ПЕРАМОГА НА БАВАЎНЯНЫХ ПАЛЯХ. Таджыкістан выканаў гадавы план здачы бавоўны.

* ПРЫЁМ КАЛГАСНІЦ-УДАРНІЦ БУРАЧНЫХ ПАЛЁЎ КІРАЎНІКАМІ ПАРТЫІ І ЎРАДА. 39 калгасніц-«пяцісотніц» узнагароджаны ордэнамі Саюза ССР. Саюзны ўрад выказаў падзяку Марыі Дземчэнка за яе бліскучы пачын у спаборніцтве на бурачных палях.

* Адкрылася ПЕРШАЯ ЎСЕСАЮЗНАЯ НАРАДА СТАХАНАЎЦАЎ прамысловасці і транспарту. З гістарычнай прамовай выступіў правадыр народаў таварыш СТАЛІН.

* Лётчык КОКІНАКІ падняўся на самалёце на вышыню 14.575 МЕТРАЎ.

* Харкаўскі трактарны завод даў за змену 144 ТРАКТАРЫ, замест 72 па плану. Сталінградскі трактарны завод даў 160 ТРАКТАРАЎ. Адзін трактар — за 2 з паловай мінуты.

СНЕЖАНЬ.

* Адбылася НАРАДА ПЕРАДАВЫХ КАМБАЙНЕРАЎ І КАМБАЙНЕРАК з членамі ЦК ВКП(б) і ўрада. Прамова таварыша СТАЛІНА, у якой вялікі правадыр высунуў баявую задачу — давесці штогоднюю вытворчасць зярна да 7—8 мільярдаў пудоў.

* НАРАДЫ ПЕРАДАВЫХ КАЛГАСНІКАЎ І КАЛГАСНІЦ Таджыкістана, Узбекістана, Туркменіі, Кара-Калпакіі і Казакстана з кіраўнікамі партыі і ўрада.

* 140 ІНІЦЫЯТАРАЎ стаханаўскага руху ў прамысловасці і транспарце ўзнагароджаны ордэнамі Саюза ССР.

* Чыгункі Совецкага Саюза ўпершыню выканалі да тэрміну ГАДАВЫ ПЛАН ПАГРУЗКІ. У суткі пагружалася звыш 67 тыс. вагонаў.

* Цяжкая, харчовая, лёгкая і лясная прамысловасць ПЕРАВЫКАНАЛІ ГАДАВЫ ПЛАН.

* Узнагароджаны ордэнамі Саюза ССР 197 ПЕРАДАВЫХ КАМБАЙНЕРАЎ.

* 1016 ПЕРАДАВІКОЎ ураджайнасці па зярну, трактарыстаў і машыністаў малатарань узнагароджаны ордэнамі Саюза ССР.

* ПРЫЁМ У КРЭМЛІ дэлегацыі працоўных Совецкай Арменіі.

Расце шчаслівая, жыццерадасная дзетвара. На здымку: Жэня Камлёва. Яна нарадзілася ў 1935 г., ёй 10 месяцаў.

Фото КАПЛІНСКАГА.

НОВЫ ГОД У СЯМ'І КАЛГАСНІКА КАВАЛЁВА

Паштальён, чалавек вясёлы, адчыняючы дзверы ў хаце калгасніка арцелі «Пролетарый», Буда-Кашалеўскага раёна, Кавалёва, заўсёды жартуе: «Пішуць вам занадта многа, прыдзецца мне з вас прасіць дадатковую плату». І сапраўды Кавалёў атрымлівае ў апошнія дні многа пісем, паштовых адкрытак, грашовых пераводаў. Дзевяць дачок і сыноў Кавалёва, працуючы ў розных канцах вялікага Совецкага Саюза, спяшаюцца падзяліцца са сваімі бацькамі з чым яны сустракаюць новы 1936 год.

Старэйшы сын Сямён — дзяжурны па дэпо станцыі Магілеў пішэ, што паравозныя брыгады, парторгам якіх ён з'яўляецца, у адказ на заклік наркома тав. Л. М. Кагановіча працуюць пакрываносаўску і ў апошнія месяцы з поспехам выконваюць вымяральнікі. У дэпо ўжо нямала крываносаўцаў. На новы год Сямён запрасіў знатных людзей дэпо да сябе на сямейны вечар.

На вечары ў Сямёна будзе і яго брат комсамолец Міхаіл — памочнік машыніста дэпо. Міхаіл некалькі год працаваў качагарам і ў гэтым годзе скончыў курсы памочнікаў машыністаў. Спачатку пасля сканчэння курсаў ён працаваў не асабліва добра. Прыклад работы крываносаўцаў, прамова наркома на злёце стаханаўцаў прамысловасці ўзбудзілі ў яго жаданне працаваць добра. Ён паступіў на тэхнічныя крываносаўскія курсы і новы год сустракае, як крываносавец. Міхаіл прыдзе на вечар ў новым гарнітуры і батінках, якія ён купляе з сваёй новай, зараз ужо значна вырасшай палучкі.

Весела і радасна будзе сустракаць новы год сын Іван. Шахта салянога рудніка імя Свердлова, на якой ён працуе галоўным інжынерам, яшчэ 6 снежня выканала галавую праграму здабычы экспартнай солі, знізіўшы сабекошт прадукцыі на 21 проц. Шахта заняла другое месца ва ўсесаюзным конкурсе прадпрыемстваў харчовай прамысловасці і атрымала 12.000 рублёў прэміі, Іван — 400 руб. Акрамя таго, ён некалькі разоў прэміраваўся за датэрміновую адгрузку экспарта.

Дачка Еўдакія нядаўна скончыла ленінградскі педагагічны інстытут імя Герцэна і пасля пяцігадовага перапынку працуе настаўніцай у адной са школ Ленінграда. Пасля ўрачыстага вечара ўдарнікаў вучобы ў школе яна правядзе некалькі гадзін у сябе на кватэры з таварышамі па рабоце. Будзе весела. Яе старшая дачка, вучаніца III класа, якая навучаецца музыцы, будзе пець і іграць. Малодшая дачка вывучыла ў дзіцячым садзе дэкламацыю аб Леніне.

Равесніца Кастрычніка дачка Таццяна сумесна са сваімі сяброўкамі — слухачамі рабфака Ленінградскага сельскагаспадарчага інстытута паедзе з Дзетскага сяла, дзе знаходзіцца рабфак, у Ленінград. Яна наведае тэатр, кіно, цырк. Першае паўгоддзе вучобы Таня скончыла на «выдатна» і «добра» і абяцае бацькам у другім вучыцца толькі на «выдатна».

Вялікую радасць адчувала дачка Ганна — настаўніца Хімкаўскай няпоўнай сярэдняй школы, Бабруйскага раёна, калі бацькі вучняў прышлі дзякаваць яе за тое, што клас, якім яна кіруе, — лепшы ў школе. Ён атрымаў пераходны сцяг за выдатныя поспехі ў вучобе, за добрую дысцыпліну.

Многія гады свайго жыцця Кавалёў сустракаў новы год з думкай аб тым, як адзець і пракарміць жонку і дзяцей. Радасна і весела сустракае новы 1936 год шматлікая сям'я калгасніка Кавалёва.

НАШЫ ДЗЕЦІ АБ ГЭТЫМ НЕ ВЕДАЮЦЬ

Сям'я наша ў пяць чалавек жыла ў маленькім цесным пакоі, якую мы наймалі ў домаўласніка ў Менску на Ляхаўцы. Бацька быў малярам, на рабоце зваліўся з рыштаванняў, астаўся інвалідам і пайшоў служыць кур'ерам на чыгунку. Атрымліваў 20 рублёў у месяц. Галеча чорнай хмарай вісела над сям'ёй. Жылі ўпрогаладзь. Заўчасна памерла хворая маці, бо не было сродкаў лячыць яе.

Але, як не бедна жылі, звычай патрабаваў чым-небудзь адзначыць наступленне новага года. Мне было 14 гадоў, калі наступаў 1908 год. Пайшоў набіваць леднікі ў каўбасныя магазіны, працаваў з раніцы да вечара і напярэдадні 1 студзеня прынёс дамоў 1 руб. 20 кап. Пачалі мы думаць на што патраціць гэтыя грошы. Калі іх страціць на сустрэчу новага года, тады прыдзецца галадаць некалькі дзён... Адным словам, сапсавалася наша навагодняя «ўрачыстасць». Сумна было ў пакоі, усе разышліся хадзіць па заснежаных вуліцах. Позна ноччу прышоў бацька, маўклівы і злы. На Ляхаўцы гулялі п'яныя. Пад адкрытым небам бутэлькай гарэлкі яны адзначалі новы год, бо гэта было адзінай магчымасцю.

Нашы дзеці шчаслівы таму, што аб гэтым яны не ведаюць. Мая сям'я адзначае наступаючы 1936 год усяленнем у новую кватэру. Кожны новы год прыносіць нам усё большыя радасці і светлыя перспектывы.

ВАСІЛЬ АДАМОВІЧ,
майстар ліцейнага цэха гомельскага завода «Пролетарый» імя Кірава.

СЯМ'Я ІНЖЫНЕРАЎ

У 1923 годзе мы разам прышлі працаваць на менскі дрэваапрацоўчы завод імя Молатава, на імжа ўступілі ў партыю і разам у 1929 годзе паехалі вучыцца ў маскоўскі лесатэхналагічны інстытут. У 1935 годзе скончылі вучобу ў інстытуце і тры месяцы таму назад зноў прыехалі працаваць на свой завод ужо інжынерамі. Завод даў нам з трох пакояў кватэру, у растэрміноўку на 10 месяцаў адпусціў абсталяванне для кватэры. За 1936 год мы мяркуем набыць сабе і двум сваім дзецям добрую вопратку. Абавязкова паедзем летам адпачываць усёй сям'ёй на курорт.

М. А. ЗАЛЕСКІ,
Е. С. ПАКУМЕЙКА,
інжынеры завода імя Молатава.

Над чым мы будзем працаваць у 1936 годзе

ЯКУБ КОЛАС
Народны паэт БССР

На працягу апошніх некалькіх год працую над вялікай паэмай «На шляхах волі». У 1936 годзе мяркую яе закончыць. Маю намер паехаць на некаторы час у соўгас «Залог пяцігодкі», створаны на былым балоце ў раёне Талькі, каб потым напісаць аб гэтым соўгасе.

★

А. АЛЕКСАНДРОВІЧ
Беларускі совецкі паэт

У першыя месяцы наступаючага года я закончу кнігу сваіх вершаў і паэм «Ад вясны да вясны». У гэту кнігу ўвойдуць усе вершы і паэмы, што напісаны мною на працягу 1932—35 гг. і якія ў іншых маіх зборніках не былі змешчаны. У 1936 годзе пачну паэму «Салавей» аб грамадзянскай вайне на Беларусі і закончу п'есу для аднаго з нашых дзяржаўных тэатраў.

★

В. К. ШЧАРБАКОЎ
Акадэмік, неадменны сакратар Беларускай Акадэміі Навук

У 1936 годзе здам у друк стабільны падручнік па гісторыі Беларусі для сярэдніх школ. Апрача таго, напішу работу на тэму «Прамысловы крызіс, беспрацоўе і барацьба рабочых Беларусі ў пачатку XX стагоддзя» і артыкул «КП(б)Б у барацьбе за ленінска-сталінскую нацыянальную палітыку» для зборніка «Нацыянальная палітыка БССР». Выхад зборніка прыўрочваецца да 20-годдзя Кастрычніцкай рэволюцыі.

★

Н. А. ДАРОЖКІН
Прафесар, намеснік дырэктара Інстытута біялогіі Беларускай Акадэміі Навук

Я паставіў перад сабой задачу закончыць да чэрвеня 1936 года кнігу, у якой будзе падагулены сямігадовы вопыт барацьбы з фітафторай на бульбе ў БССР і распрацаваны мерапрыемствы па прасоўванню вынікаў гэтых вопытаў у вытворчасць калгасаў.

Апрача таго, прыму непасрэдны ўдзел у рабоце па атрыманню ўраджаю ў 250 цэнтнераў бульбы з аднаго гектара ў калгасе імя Ільіча і 500 цэнтнераў з гектара ў калгасе імя Сталіна, Менскага раёна, шляхам укаранення ў вытворчасць калгасаў навейшых дасягненняў агранамічнай навукі і раду працейшых мерапрыемстваў. Адначасова вывучу вопыт гэтых калгасаў з тым, каб прасунуць дасягненні ў іншыя калгасы БССР.

У гэтым-жа годзе пад маёй рэдакцыяй будзе складзен першы том «Вызначальніка грыбных захворванняў раслін Беларусі».

★

І. ХАРЫК
Яўрэйскі совецкі паэт

Я закончыў новую вялікую паэму «На чужым піру». Цяпер пачаў пісаць паэму з калгаснага жыцця. Да 20-годдзя Вялікай пролетарскай рэволюцыі рыхтую драматычную паэму аб грамадзянскай вайне і партызанскім руху на Беларусі.

★

Ф. О. ГАУСМАН
Акадэмік, дырэктар тэрапеўтычнай клінікі.

Маю намер закончыць сваю буйную навуковую працу «Пальпаталогія» — навука аб руцэ і ролі яе ў пазнаванні знешняга свету, у прыватнасці ва ўрачэбнай дыягностыцы. Гэта кніга абагуліць маю трыццацігадовую практычную і тэарэтычную работу над праблемай пальпаталогіі.

★

Л. П. АЛЕКСАНДРОЎСКАЯ
Артыстка Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балета.

Беларускі Дзяржаўны тэатр оперы і балета ў 1936 годзе пакажа глядачу першую беларускую оперу «На Купалле», Міхася Чарота, у пастаноўцы рэжысера Ольгі Барысевіч. Я прымаю ўдзел ў гэтай оперы ў ролі батрачкі Алесі і рыхтуюся да таго, каб найлепшым чынам даць яе вобраз. Для гэтай мэты ўзмоцнена вывучаю беларускі фальклор—народныя песні і танцы.

Не менш сур'ёзным для мяне з'яўляецца ўдзел у оперы «Тоска» (музыка Пучыні), дзе я пяю Тоску. Як вядома, «Тоска»—опера глыбока драматычная і вакальная і ўдзел у ёй патрабуе вялікай падрыхтоўчай работы.

★

Ф. В. ПАРЭЙКА
Майстар-вынаходнік магілеўскай шаўковай фабрыкі імя Куйбышэва

У 1936 годзе буду працаваць над удасканаленнем свайго апошняга вынаходства: рэканструкцыі самай складанай дэталі прадзільнай машыны — насоснікаў і пераводу іх на самазмазванне. Гэта дасць фабрыцы да 90 тыс. руб. эканоміі. У сувязі з пераходам фабрыкі на выпуск тонка-валакністай прадукцыі, пачну работу над прымяненнем да прадзільных машын зубчатых насоснікаў для стварэння роўнамернай падачы віскозы. Адначасова займуся пытаннем рацыяналізацыі рабочага месца раду кваліфікацый на нашай фабрыцы.

★

І. О. АХРЭМЧЫК
Мастак

Сёлета я буду працаваць над вялікай карцінай «Другі з'езд РСДРП». Таксама буду пісаць карціну на тэму аб вызваленні БССР ад белапалякаў і другую — на тэму аб авіяцыі. У 1936 годзе буду працаваць над эскізамі для карціны «Асінбуд», якая прызначаецца мною для выстаўкі «Індустрыя соцыялізма». Першыя тры з названых мною вышэй карцін будуць скончаны ў 1936 годзе, а «Асінбуд» — у 1937 годзе. Апрача таго, буду працаваць над радам іншых невялікіх карцін.

★

В. Н. КРЫЛОВІЧ
Заслужаны артыст рэспублікі.

Працую над роллю Бераста ў п'есе «Платон Крэчэт». Мне хочацца паказаць у гэтым вобразе аднаго з тых партыйных работнікаў, праз якіх партыя перавыхоўвае людзей. П'еса ідзе ў студзені ў Беларускім першым дзяржаўным тэатры. Другая задача, для мяне не зусім яшчэ акрэсленая, — гэта работа ў кіно над вобразам чырвонага партызана, а затым выдатнага чырвонага камандзіра — Салаўя.

Паколькі ў папярэднім плане тэатра ёсць думка аб пастаноўцы твораў класікаў, перажываю і прадумваю ролю Отэлло.

Мару аб вобразе стаханаўца, аб ролі, якою я мог-бы рапартаваць нашай партыі, пролетарскай грамадскасці аб светлым, заможным, культурным і вясёлым жыцці ў нашай слаўнай соцыялістычнай радзіме.

★

А. П. ВОІНАЎ
Архітэктар

Разам з архітэктарам В. Н. Вараксіным я буду ў першай палове 1936 года ў асноўным заняты архітэктурнай аддзелкай Палаца піонераў і окцябрат у Менску. З іншых маіх работ трэба адзначыць аддзелку будынка новай гасцініцы і будынка Вышэйшай комуністычнай сельскагаспадарчай школы. Мяркую, што па зацвярджэнні тэхнічных праектаў жылёвага Дома советаў па Свярдлоўскай вуліцы і Дома радыё, калі яны будуць будавацца ў 1936 годзе, у нас, у архітэктурнай майстэрні, прадстаіць вельмі вялікая і сур'ёзная работа.

★

Ц. М. ХАТЫЛЁЎ
Калгаснік-вынаходнік калгаса «Чырвоная змена», Суражскага раёна

З пачатку 1935 года я пачаў працаваць над вынаходствам ільномалатарні. Пасля дзесяцімесячнай упартай работы мне ўдалося сканструяваць задуманую машыну. Выпрабаваў яе ў сваім калгасе, рэзультаты аказаліся вельмі добрыя. Праз некалькі дзён павязу сваю малатарню для выпрабавання ў Навукова-даследчы інстытут ільну ў Таржку, Калінінскай вобласці.

У гэтым годзе буду працаваць над канструкцыяй больш складанай ільномалатарні, якую будуць абслугоўваць 4 чалавекі, прычым абмалот будзе паскоран у два разы. Новая малатарня будзе прыводзіцца ў рух ветраком, які мы сёлета пабудуем у калгасе. Новая малатарня будзе адкалачваць снапы, веяць і сартаваць ільнонасенне. У бліжэйшы час заканчваю мадэль машыны.

ГОД ГАНДЛЮ БЕЗ КАРТАК

Выконваючы ўказанні правадыра народу таварыша **Сталіна** аб разгортванні совецкага гандлю, мы дабіліся безупыннага росту рознічнага тавараабароту па гораду Менску. Калі ў 1933 годзе рознічны тавараабарот складаў 128,8 млн. руб., то ў 1934 годзе — 209,1 млн. руб., а на 1935 г. запланаваны ў 300 млн. руб.

Папярэднія даныя гавораць аб тым, што ўстаноўлены план тавараабароту на 1935 год для горада Менска выканан. Калі ўзяць 1933 г. за 100, то мы маем выкананне тавараабароту ў 1934 г. на 163,4 проц., а ў 1935 г. — 232 проц.

Асобнае месца ў тавараабароце займаў і займае дзяржаўны гандаль, які на сёнешні дзень разам з спажыўкааперацыяй складае 95 проц. у тавараабароце.

Гістарычнае рашэнне лістападаўскага пленума ЦК ВКП(б) аб адмене картачнай сістэмы на хлеб і некаторыя іншыя прадукты і далейшае рашэнне ўрада аб зніжэнні цэн на рад прадуктаў з'яўляюцца практычным рэзультатам поспехаў партыі і краіны, дасягнутых пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна як у галіне прамысловасці, сельскагаспадарчай вытворчасці, так і соцыялістычнага тавараабароту.

Асаблівы размах набыў харчовы гандаль. Выдзеленыя фонды на 1935 г. ва многа раз перавышаюць леташнія. Па мясных прадуктах мы маем у Менску рост на 161,7 проц., па рыбных тавараx — на 278 проц., па цукру — 168 проц., па тлушчах — 180 проц., па сыру ў 7 раз. Мы маем не толькі колькасны рост, — значна расшырыўся і асартымент тавараў. Асабліва гэта датычыць хлебнабулачных вырабаў. Калі ўзяць даныя гандлю хлебам за 1934 і 1935 гг., то мы атрымаем наступныя даныя: хлеба жытняга прадана ў 1935 г. у параўнанні з 1934 г. 82,6 проц., а хлеба белага — 290,5 проц. Расшырыўся асартымент хлебабулачных вырабаў. Замест 4 назваў у 1934 г. зараз ёсць да 30 назваў, якія таксама з'яўляюцца ўжо недастатковымі і не задавольваюць попыт спажыўца.

У булачных горада Менска мы маем да 25 назваў пірожных, 5—6 гатункаў здобы, да 10 назваў пячэння.

Мы маем таксама наступны рост продажу мяса: у кастрычніку — 333 проц. да верасня 1935 г., у лістападзе — 335 проц., у снежні — 345 проц. У натуральным выражэнні прадана мяса за IV квартал 1935 г. 3.254 цэнтнеры, амаль столькі колькі прадана за ўвесь 1934 г. Вялікі рост продажу мы маем і па іншых прадуктах. За IV квартал прадана: цукру 5.488 цэнтнераў, масла 2.599 цэнтнераў, калбасных вырабаў 2.907 цэнтнераў, масла расліннага 213 цэнтнераў, бульбы — 37.733 цэнтнеры і т. д.

Аб развіцці совецкага гандлю гаворыць і сама яго сетка — у Менску 600 з лішкам магазінаў і палатак, да 3.000 работнікаў прылаўка.

Калгасны гандаль у сучасны момант набывае выключнае значэнне. Калі ўзяць гавядзіну, то ў рост прывозу на базар у лістападзе 1935 г. супроць лістапада 1934 г. складае 62 проц. Цэны знізіліся з 9 руб. 50 кап. у лістападзе 1934 г. да 7 руб. — у 1935 г. Бараніна адпаведна дае рост на 213 проц., зніжэнне цэн з 11 руб. да 5 руб. 50 кап. Асаблівы рост дае свініна — на 417 проц. і зніжэнне цэн на 40 проц. Па яйках мы маем павелічэнне прывозу на 186 проц., па малаку — на 49 проц. і т. д.

Паляпшэнне матэрыяльна-бытавых умоў рабочых прад'яўляе да работнікаў гандлю патрабаванне яшчэ лепш абслугоўваць і магчыма паўней задавольваць попыт спажыўцоў.

Праведзеная нарада выдатнікаў гандлю горада Менска паказала, што ёсць ужо выдатныя кадры, якія аўладалі культурай гандлю. Вось **Савіцкая** — работніца хлебнага магазіна № 6 Менхарчгандля, былая батрачка. Яна сёння замест 700 кілограм хлеба ў адной змене адпускае 1.400—1.500 кілограм. Або **Чарнова** — маладая работніца 1913 года нараджэння, член горсовета. Здала тэхэкзамен на «выдатна», вылучана зараз на пасаду нам. заг. магазіна. Пры норме водпуску 800 кілограм хлеба яна адпускае 1.300—1.400 кілограм. Тав. **Махліна** адпускае 1.500 кілограм, **Абрамава** — 1.600 кілограм. Ёсць нямала выдатніц гандлю і па іншых сістэмах. Вось к прыкладу тав. **Скабло** — работніца фруктовага магазіна № 5. Уся сям'я яе з'яўляецца стаханаўскай. Брат яе першы стаханавец у абутковай прамысловасці. Пры плане ў 800 руб. за змену яна робіць выручку 1.200 руб. У яе выключная здольнасць і ўменне адпускаць тавары. Па яе прапанове дырэкцыя магазіна ўстанавіла сігналізацыю, пры дапамозе якой яна з рабочага месца дае ведаць на склад, чаго ёй не хапае.

Транспарт гандлюючых арганізацый з'яўляецца адным з рашаючых звенняў арганізацыі культурнага гандлю. Без своечасовай дастаўкі тавараў і прадуктаў і своечасовай вывазкі тары з магазіна не можа быць культурнага гандлю. Нельга не адзначыць выдатніка транспарту тав. **Грышко,** шофера Менхарчгандля, члена партыі, які замест пяці рэйсаў у змену робіць 11—12, маючы аднначасова эканомію гаручага. Яго месячны аклад 240 рублёў, а заработак за лістапад 850 руб. Або **Рак** — грузчык, замест 15 тон па норме грузіць 35—40 тон. Асноўны аклад яго 147, а за лістапад зарабіў 540 рублёў.

Гандаль мае яшчэ цэлы рад недахопаў. Не знішчаны выпадкі некультурнага абслугоўвання пакупнікоў, антысанітарнага становішча магазінаў і т. д. Нават у такім узорным магазіне, як «Бакалея» (дырэктар **Каштэльман**), ёсць моманты недадачы здачы, нерэагавання на скаргі пакупнікоў.

Чарговая задача — усе недахопы знішчыць і падняць гандаль горада Менска да ўзроўню, годнага сталіцы ордэнаноснай БССР.

Заг. горунутгандля САФ'ЯН.

У польскім дзіцячым дом[illegible]я Фелікса Дзяржынскага (Менск) рыхтуюцца да новага года.
На здымку: дзеці ўпрыгож[illegible]оць ёлку.

Фото КАПЛІНСКАГА.

АБ ПРЫЁМЕ У В[illegible]ЗИШЫЯ НАВУЧАЛЬНЫЯ УСТАНОВ[illegible] І ТЭХНІКУМЫ

ПАСТАНОВА ЦЭНТРАЛЬНАГ[illegible]КАНАЎЧАГА КАМІТЭТА І СОВЕТА НАРОДНЫХ [illegible]ІСАРАЎ САЮЗА ССР

Згодна існуючых правіл, пр[illegible] у вышэйшыя навучальныя ў[illegible] новы і тэхнікумы дзяцей не[illegible] цоўных і асоб, пазбаўленых [illegible] барчых праў, не дапускаецца.

З прычыны таго, што ў су[illegible] ны момант гэта абмежаванне выклікаецца неабходнасцю, [illegible] тральны Выканаўчы Камітэ[illegible] Совет Народных Камісараў Са[illegible] ССР пастанаўляюць:

1. Адмяніць устаноўленыя [illegible] дапушчэнні да іспытаў і пры п[illegible] ёме ў вышэйшыя навучальны[illegible] ўстановы і тэхнікумы абмежа[illegible] ні, звязаныя з соцыяльным п[illegible] джаннем асоб, паступаючых у [illegible] тыя навучальныя ўстановы, [illegible] абмежаваннем у правах іх ба[illegible] коў.

2. У вышэйшыя навучаль[illegible] ўстановы і тэхнікумы, якія з[illegible] ходзяцца ў веданні наркама[illegible] Саюза ССР, наркаматаў саюз[illegible] рэспублік ці іншых устаноў і [illegible] ганізацый, прымаць усіх грамадзян абодвага полу, вытрымаўшых устаноўленыя для паступлення ў гэтыя навучальныя ўстановы іспыты.

3. Прапанаваць усесаюзнаму камітэту па вышэйшай тэхнічнай адукацыі, наркаматам і іншым установам і арганізацыям правілы прыёму ў вышэйшыя навучальныя ўстановы і тэхнікумы, якія знаходзяцца ў іх веданні, прывесці ў адпаведнасць з данай пастановай.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР
М. КАЛІНІН.

Старшыня Совета Народных Камісараў Саюза ССР
В. МОЛАТАЎ.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР
І. АКУЛАЎ.

29 снежня 1935 года
Масква, Крэмль.

СУСТРЭЧА НОВАГА ГОДА

Весела і радасна сустрэлі ўчора новы год вучні малодшых класаў менскай 25-й базавай школы імя Чарвякова. У вялікім зале на чырвоным палотнішчы загарэўся лозунг: «Дзякуй Сталіну за шчаслівае жыццё». У падножжы скульптуры Леніна гарэў імправізаваны касцёр. У зале чырвонаватае цьмянае святло. Пад гукі маршу «Веселые ребята» ўваходзяць дзеці і садзяцца ў крэслы. На сярэдзіне залы запальваецца мноствам рознакаляровых лямпак новагодняя ёлка. На ёй—цацкі, фрукты, цукеркі, і на самай верхавіне—чырвоная зорачка. Ёлка пакрыта тоўстымі камамі белага снегу з ваты. Гарэць ад радасці і шчасця сотні дзіцячых вачэй, яны апладыруюць і хорам крычаць: «Дзякуй Сталіну за шчаслівае жыццё». Дзеці пяюць, танцуюць, дэкламуюць. Потым дзеці атрымліваюць падарункі—смачныя цукеркі, мандарыны і іншыя ласункі.

У госці да дзяцей прышоў сакратар ЦК ЛКСМБ тав. **Аўгустайціс.** Кінохроніка Белдзяржкіно зняла новагоднюю ёлку.

⁂

Як многа радасці і весялосці прынесла новагодняя ёлка дзецям у польскім дзіцячым доме! На ўрачыстасць да іх прышлі артысты польскай брыгады Камітэта радыёвяшчання, шэфы—рабочыя завода імя Кірава. Пабраўшыся за рукі, дзеці хадзілі кругом багата ўбранай ёлкі і пелі песні аб сваім шчаслівым дзяцінстве, аб багатай, горача любімай соцыялістычнай радзіме. Дзеці выступалі з самадзейнымі нумарамі. Дзевяцігадовыя Міля і Стася вельмі добра выканалі з групай дзяцей танец «Яблычка». Затым дзецям раздавалі падарункі. І зноў чуліся спевы, смех, вяселле...

—o—

У НОЧ ПАД НОВЫ ГОД

Учора напярэдадні новага года на многіх прадпрыемствах і ва ўстановах сталіцы БССР адбываліся вялікія балы-маскарады, вечары стаханаўцаў, банкеты. На заводзе імя Молатава адбываўся бал-маскарад стаханаўцаў, прысвечаны дню ўдарніка. На бале рабочыя выступалі з мастацкай самадзейнасцю. Новы год на заводзе імя Кірава таксама сустрэлі бал-маскарадам. На швейнай фабрыцы «Кастрычнік» адбыўся сямейны вечар стаханаўцаў. Алімпіяду студэнцкай самадзейнасці арганізаваў прафком і камітэт ЛКСМБ Беларускага дзяржаўнага універсітэта ў ноч пад новы год.

НОВАГОДНІЯ ЁЛКІ

[illegible]а скверы па Совецкай вуліцы [illegible]жыўленне. Мужчыны, жанчыны і [illegible]ці выбіраюць зялёныя ёлкі, пільна [illegible]аглядаюць іх. Група піонераў го[illegible] абмяркоўвае якасць той ці іншай ёлкі. Нарэшце, яны выбіраюць [illegible]кае дрэўца з крыху аголенай [illegible]ай. Гэта піонеры 17-й школы [illegible]ляюць ёлку для школы. Каман[illegible] тав. Рамнёў выбраў пышную, [illegible]авую ёлку для вечара дзяцей [illegible]ндная састава Н-скай часці.

[illegible]бочы брыгадзір одэскага завода [illegible]рактарных дэталей «Красный [illegible]интерн» Александр Іванавіч [illegible]ка прыехаў на час водпуску ў [illegible] да свайго брата. Сваім пля[illegible]кам 8-гадоваму Волі і 10-га[illegible] Надзі ён купіў новагодні па[illegible]рак — вялікую прыгожую ёлку. [illegible]оваму сыну Леаніду за выдат[illegible] вучобу ў першым класе яго ма[illegible]стаўніца 23-й школы А. Г. Ле[illegible] арганізавала ўчора новагоднюю [illegible] Сыну рабочага-шаўца Тоні [illegible]каму маці набыла невялікую [illegible]ую ёлку.

[illegible] Ленінскай вуліцы ў вітрыне [illegible] Менгандля ўчора вырцелася [illegible] ёлка, упрыгожаная цацкамі. [illegible]рыне дзіцячага ўнівермага бы[illegible]таўлена вялікая ёлка, багата [illegible]жаная і ілюмінаваная элек[illegible] лямпкамі. За 2 дні мен[illegible] зялёнага будаўніцтва пра[illegible] 3.000 ёлак, апрача таго, [illegible] арганізацыі самастойна зага[illegible] ёлкі.

ПАВЕДАМЛЕННІ

[illegible]веня 1936 г. у 10 гадзін [illegible] Доме партактыва склікаец[illegible] [illegible]ы дзень завочнікаў горада

[illegible]орыі ВКП(б) адбудзецца [illegible] тэму: «Партыя большэві[illegible] [illegible]волюцыі 1905—1907 гг.».

[illegible]нізму тав. Левін прачытае [illegible]ролетарскай рэволюцыі» і [illegible]аноміі прачытае тав. Ску[illegible]

[illegible] завочнікаў абавязкова і [illegible]ння.

[illegible] партактыва Менгаркома КП(б)Б.

[illegible]веня 1936 года з 12 га[illegible] [illegible] да 7 гадзін вечара ў [illegible]ктыва Менгаркома КП(б)Б [illegible]водзіцца кансультацыі [illegible]алядны, іх паходжанне і [illegible]тнасць» для групавых [illegible] прапагандыстаў горада

[illegible] партактыва Менгаркома КП(б)Б.

[illegible]эдактар Н. СТЭРНІН.

Уп. Галоўлітбела № К—1.

Друкарня газеты «Звязда», Менск, Совецкая, 63.